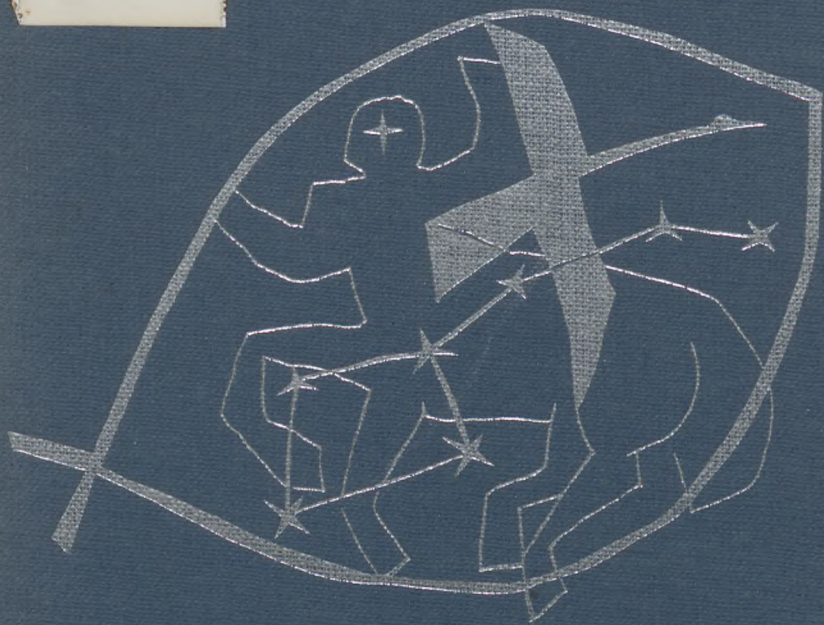
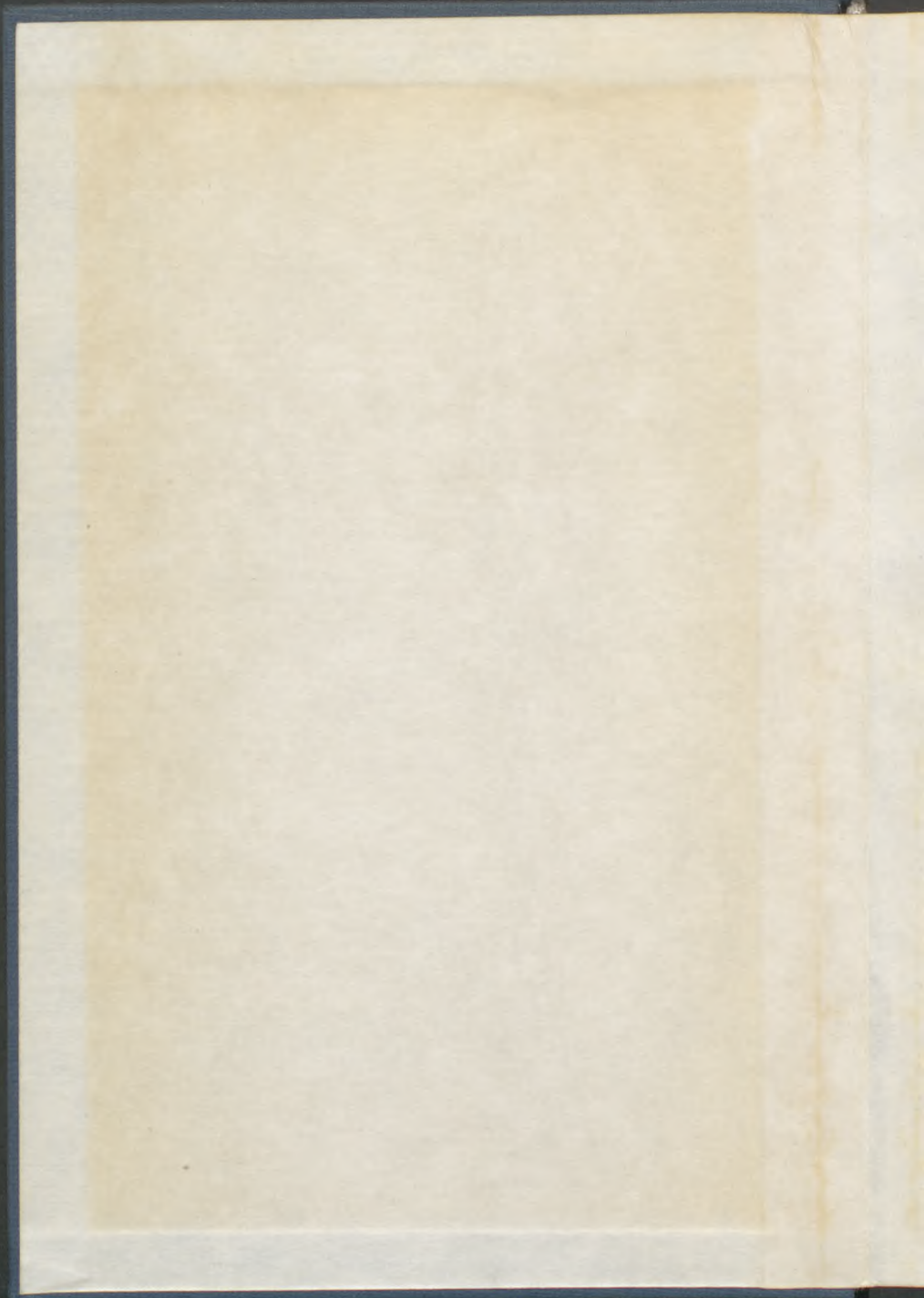
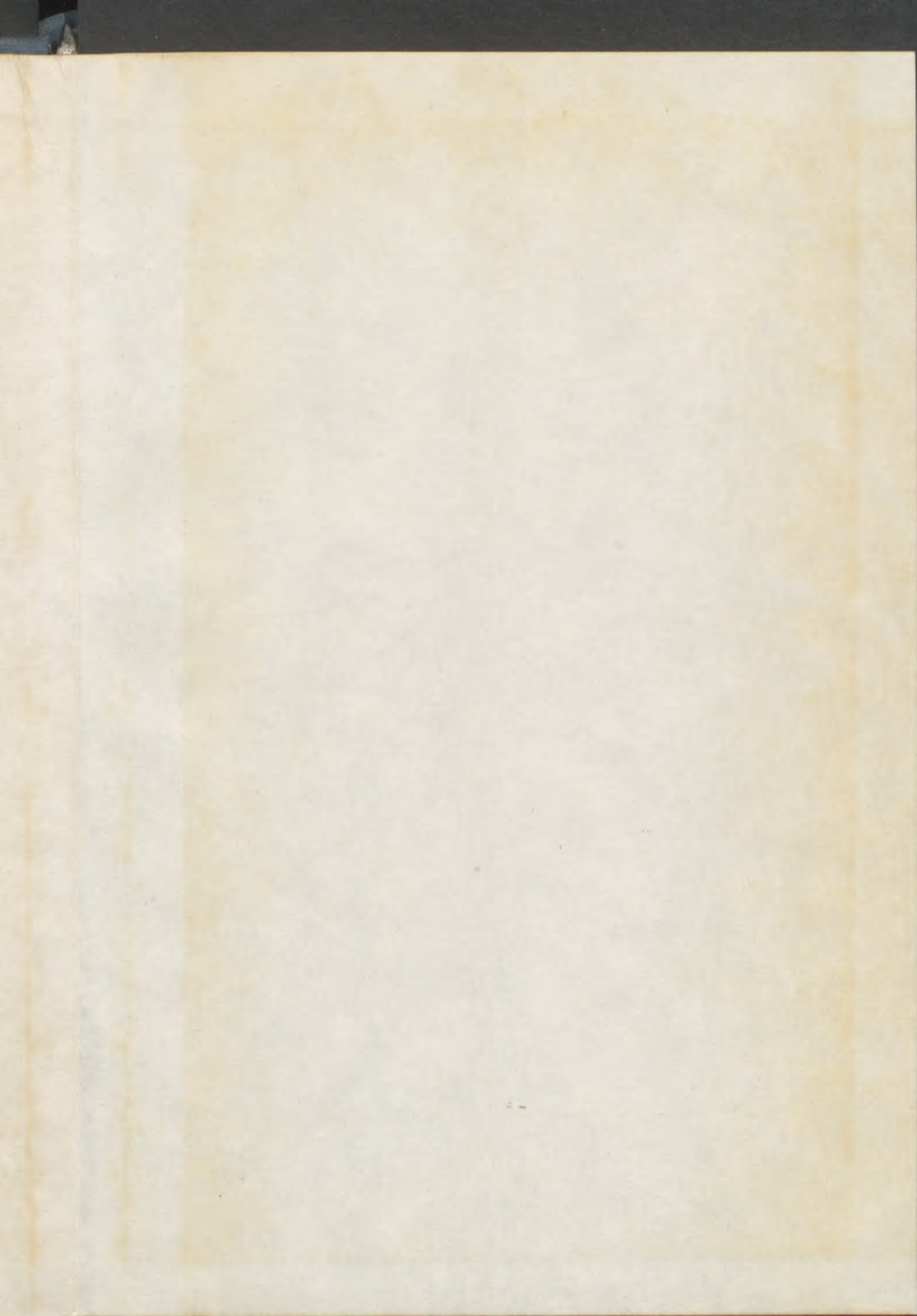

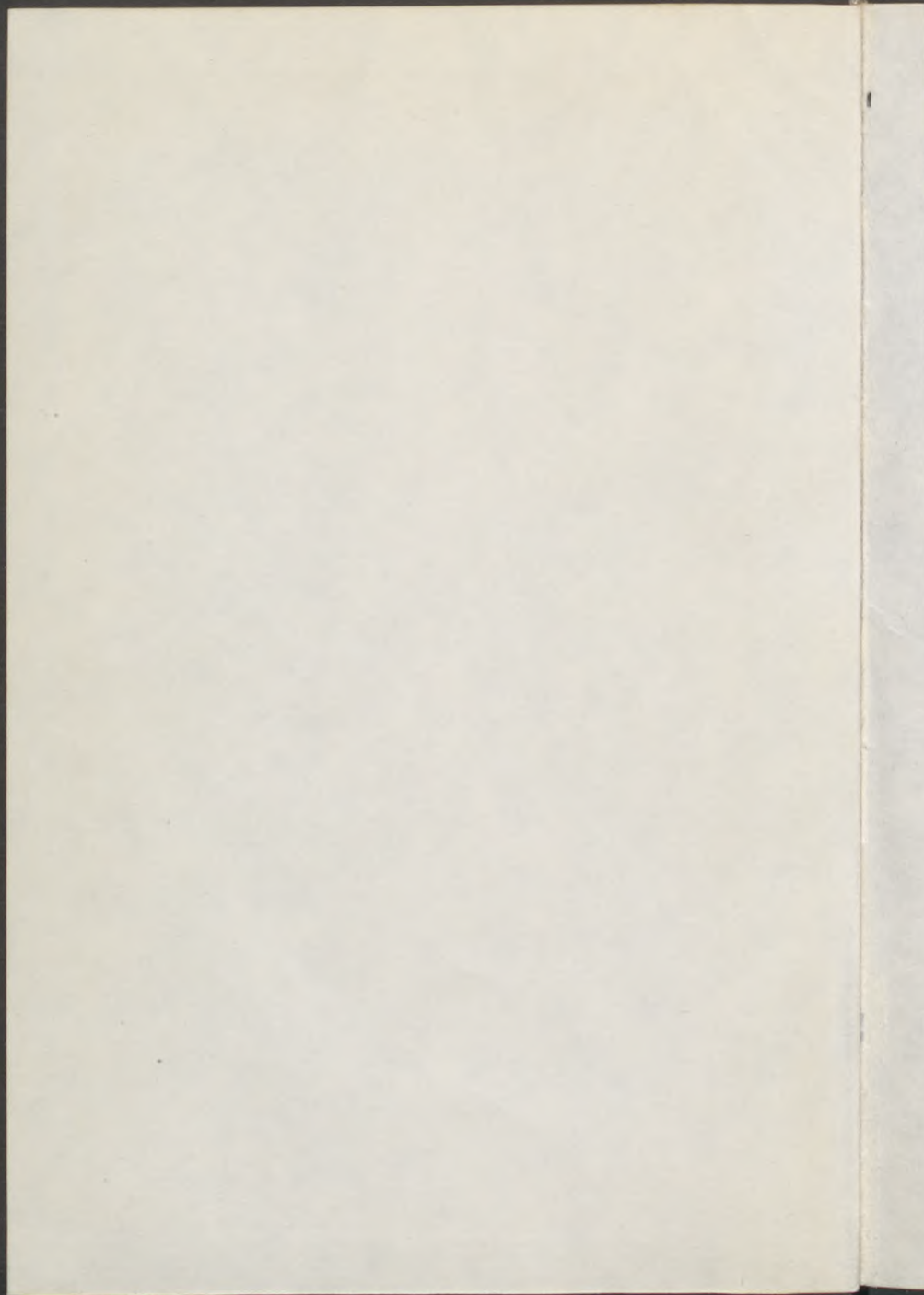
MB
94.381

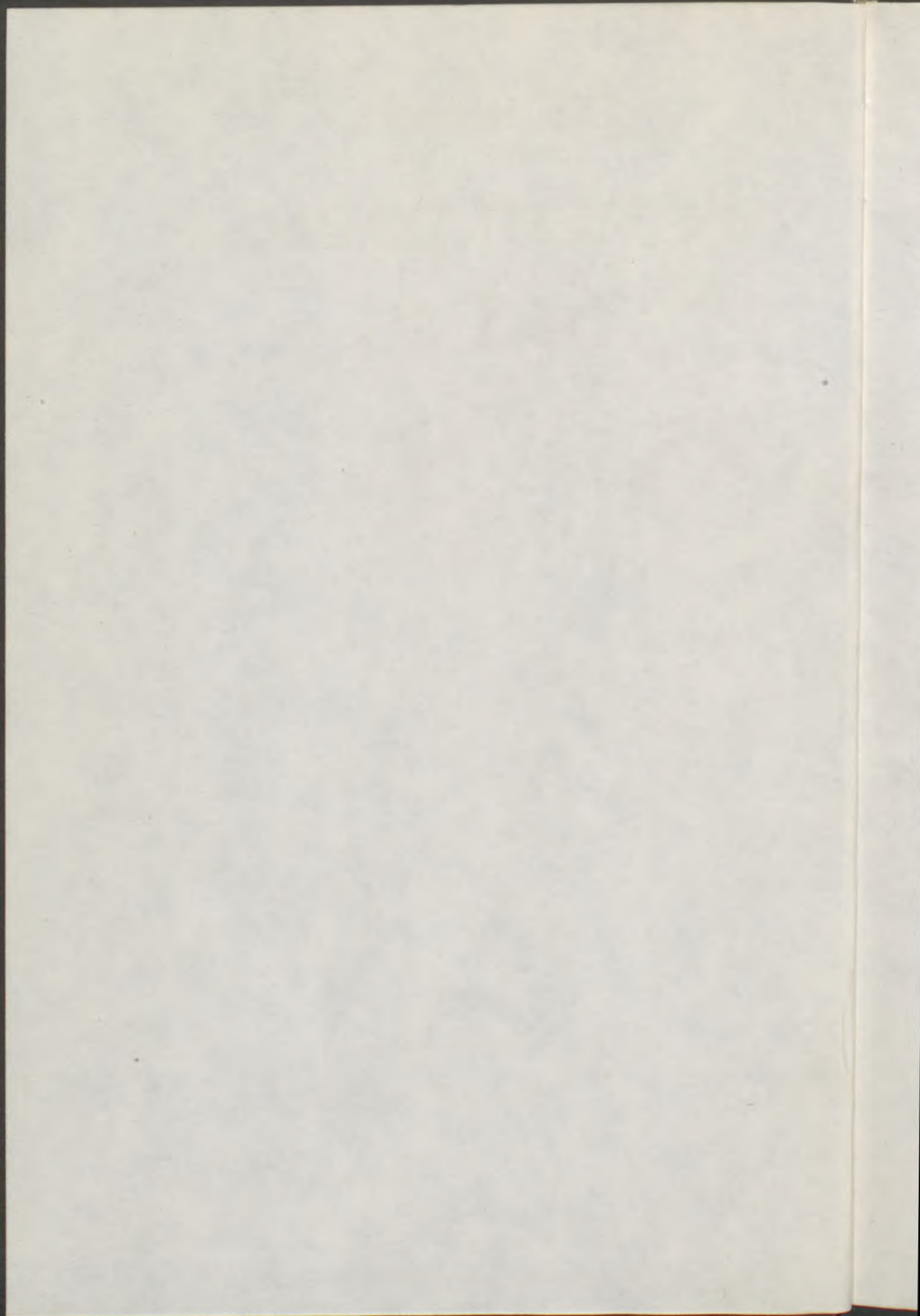

Kiss Benedek
Szemem parazsa
mellett

Kiss Benedek

Szemem parazsa mellett

Szépirodalmi Könyvkiadó
Budapest

MB 9A.381

1982

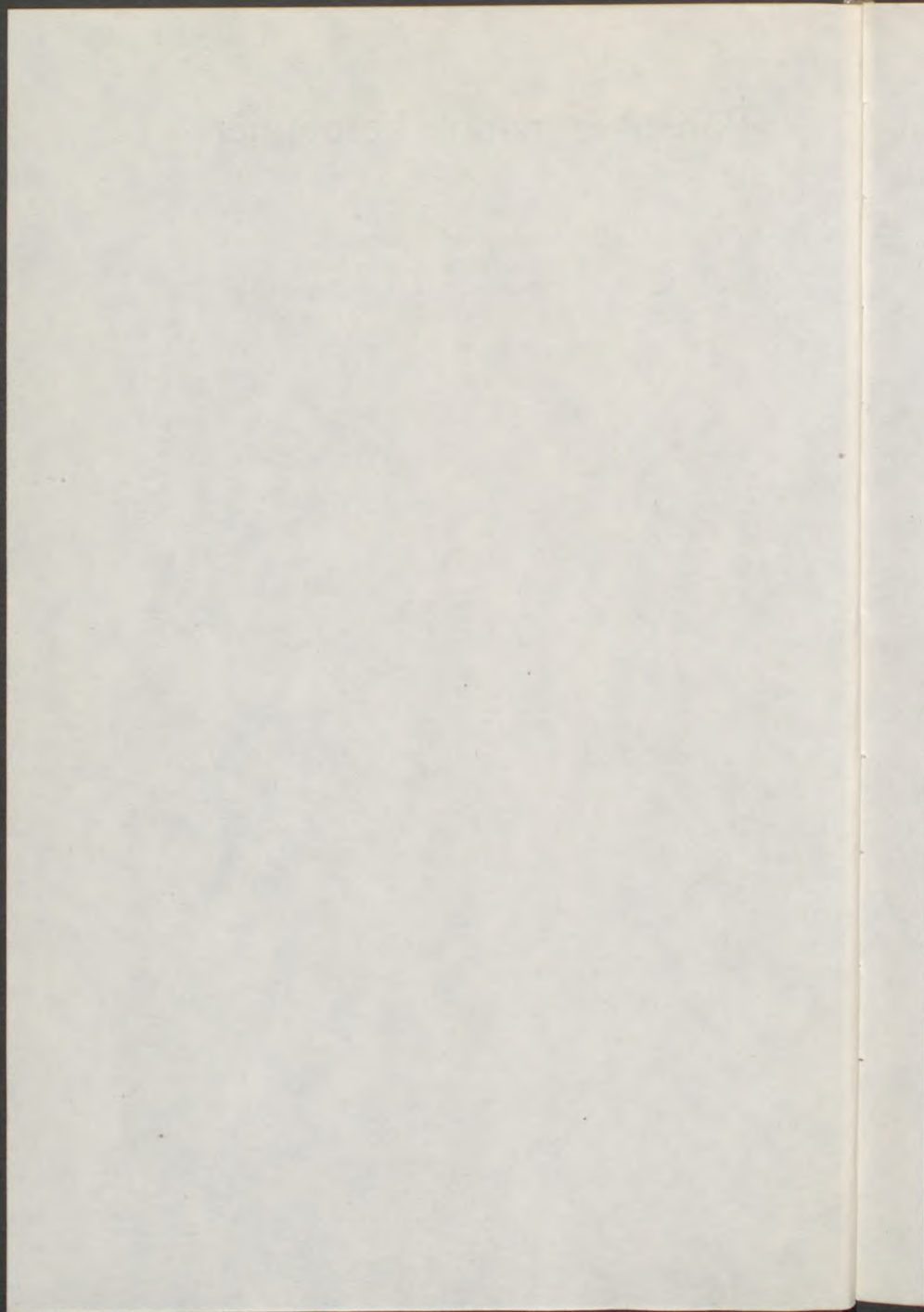
© Kiss Benedek, 1982

Pörgetvén napok kereplőjét

*„Mint makk a tűzben pattognak a csigolyák.
Hát énekelj a csöndről, hülye költő!”*

(Bikich Gábor)

Szemem parazsa mellett

Csobbanj meg, csillag,
csillagom –
itt van az este!
Tündökölj, tükrös napkárász te –
tömbökbe áll a sötét!
Kopár az őszi ég,
taknyul a lég, ám a nyálkás
útkövezetre
a mágnestalpú fagymadár kék
rovás-motívumot lép,
s dermed a latyak katonás rendbe,
akár a vasreszelék.

Csattanj be hozzám, csillag,
az ablak üvegét
ragyogva törd át!
Törheti kő is, otromba téglá,
csaphatja arcomat sár.
Uszított öntudatlanság,
vandál szellemek ősi rabja,
elliptikus táncot míg pórázon jár –
egyenes fohással hadd forduljak,
csillag,
hozzád!

Szemem parazsa mellett, csillag,
kuporgok itt,
hallgatok, köhögök.
Nyelvünk alföldjén konok pásztor,
balladát gyöngyöző fák tövén sóhaj.

Széle-hossza-egy-víz tömbje reng vala rég
nyelvem fölött,
só-lidérc villog a rétegekben,
csontvázon csigaház,
s hajcsomók nyirkos penész-fészkén
nitrát-foszfát halál-ürülék és
hány jaj!

S hallod a Kentaurt mind-jobban bömbölni, csillag?
Szénatomrács-karámját mint a máglyát
messze-ropogni?
: tipródik a Test,
tébolyog a benne gyökérző Álom.
Görgettem én is bár sziklát föl
hegynek, görnyedve raktam
Babilont vagy Déva-várát,
és kit a keselyű tépett, az is
fölvérzett bennem,
gyönyörködven
az első emberi Lángon —:

Felhőkből csobbanj ki
csillag, csillagom:
most félek mégis,
félek!
Rádium-tükrös napkárász,
tündökölj:
világot nyel ez a sötét!

Betakargatom még
létre-szakadt két
forgódó csemetémet:
A mágnestalpú kék fagymadár
ha meleg mellükre lép,
gubancba ne kössön
ideget, vért!

Esti vers fiamnak, fohászkodással

Hegyek szempillája már
tüzes pupillára száll.

Kese csikó, táncos,
mesefaló táltos!

Szaporázó tű-szemecskék
hímezik köréd az estét.

Kese csikó, táncos,
mesefaló táltos!

Ingecskédet falombnak,
lomb közt lakó galambnak.

Kese csikó, táncos,
mesefaló táltos!

A kék paplant azúr égnek –
ha ég nincsen, nem repülhet.

Kese csikó, táncos,
mesefaló táltos!

Oda hív majd lagziba
vőfélykedő vadliba.

Kese csikó, táncos,
mesefaló táltos!

Ha ki tán ott megéhezik,
tornyos felhő édeskedik.

Kese csikó, táncos,
mesefaló táltos!

Torta, ének – reggelig
telő idő így telik.

Kese csikó, táncos,
mesefaló táltos!

Még egy öltés, kész az álom:
selyemtűll a szempilládon.

Kese csikó, táncos,
mesefaló táltos!

...De apád csak mondja, mondja,
csak magának, fohászkodva:

Jaj, kese csikóm!
aj, mesefalóm!

Álomgubó selyemszála,
pólyázd be jól éjszakára!

Jaj, kese csikóm!
aj, mesefalóm!

Torkába, kis szűk patakba
ne szakadjon gátul szikla!

Jaj, kese csikóm!
aj, mesefalóm!

Gyilkos tóvá a vér ne gyűljön,
cinke-kis szíve le ne merüljön!

Jaj, kese csikóm!
aj, mesefalóm!

Rigócsőrös csupatoll-hajnal:
te csiklandd föl füttyszavaddal!

Jaj, kese csikóm!
szép mesefalóm!

Kérem érted a lilimokat

Honnan jött ez a rontás? rád ez a
bomlasztó, szörnyű ítélet?

A leselkedő kések
szerveid ellen? a görcsök,
nyilallások,
makacs kígyónyelv-ökrendezések?

A vesék sziklatömbjén ki ül
pengéjét fenve,
ráérősen,

fémes-kegyetlenül
a lágy anyóka-őszben?
Az esti tücsökszó pendülő
sárgaréz-ágboga közt
ki bökdösi

a tört
gyomrod bozótosába?

Ki után kajtat?
Kinek a pribékje?
Ki zsandárja?

Szíved, jaj, kuksol a szíved
az erek rezgő galagonyabokra tövén.

Szurkál felé vakon
a fájdalom,
a szúrások
kalitkarácsot szerkesztenek köré.
Jaj, ha egy rátalál!

Dobbanását is
visszafojtja már
szegény!
S mögötte, mögötte
én!

Engem keres hát
benned
a bérhalál?
Miattam gyötret?
Tudja, hogy ott is talál?

Ordítanék, aj,
ordasat,
dértapétás lelke falán hogy
vacognának a csillárok!

S nem is kiáltok.

Fájdalmaid közt, ellenséges
erdőben
döbbenve állok:
itt a harmat is dörögve hullik,
közüle a jaj,
jaj,
ki se hallik!

Kopog,
mint a makk,
mint a jég,
ropog,
mint a gally,
mint a sörét,
lélegzésed, nyögdecélséled.

Jaj:
mit tehetnék érted?

Kérem a liliomokat,
kérem a vadsósokát, a csörgő
cserfalevelet, borókát,
bürköt, bojtorjánt, a vad
mérgecsalánt, bogáncsokat,
a vérszegény
koszorúvirágot –
hatalmam ennyi csak!
Kérem érted a tücsökmuzsika
vadrózsabokrát,
sárgaréz ága-boga
csipkebogyóit ahogy
karmazsin lángocskákkal rajta megremegnek,
akár a jótékony csillagok:
pirulái
a gyöngefájú isteneknek!

Egy éjszakám 1973. augusztusában

Fölriadtam:
epezőld hányadék volt az az éjjel!
Csak álltam ott,
pucér konyhakövön,
maga-utáló
meztelen
szégyen...

Fekete-fehér sok hideg kocka! –
s futárok röhögtek sokkos királyon,
míg vigyorgott rám
személtapáton
keserűségem mocska,
mint amorf, sátáni macska.

Kirohantam a nagy augusztusba,
annyi csillag a kasban már nem lesz,
vasként csapódott kezem szívemhez,
mágnessé tette volt ezer fájdalom,
láz-kondenzátor, széthasadt volna,
bolydult bent világnyi elektron-méhes – –
és meredtem föl az esthajnalra,
csontcella-rongy, én, ős csont-fotocella:

a rajzás királynője ő volt,
eleven fenség, világkirálynő,
delejes méz csorgott, nyugtató-édes

sugárral kötözte szemem színéhez,
s mint megpendített száratag vessző,
hajlongtam, tudatlan, s rázott a hideg.

Orvost akart hívni egy szegény jóőreg.

Integetők

A Nagy Rák ollói
gyász-fényesek,
órái lidércesek –
hulló nyarak ti!
hüllő telek!

Ám borzas nyárból vagy
zúzmó-palotából
valaki
mindig
átinteget.

Olló csukódott? víz hersegett,
ahogy a két hajó
mind közelebb.
Gondoltam, pengéik közt volna jó,
gondoltam,
volnék bár a szövet,
mikor a matróz
átnevetett,
s karja,
alma-babás faág,
integetett.

A Nagy Rák ollói
gyász-fényesek,
órái lidércesek –
hulló nyarak ti!
hüllő telek!

Am ült a matróz,
almát evett,
gondoltam, uszály Robinsonja,
gondoltam aztán:
vízmarta szikla:
asszony-vizek
s mélyvíz-nők hátára ró
verseket,
s mikor egyikből másikba úszik,
mennyei búcsúk bazáros-bódéit:
kéményhez köti a fellegeket,
kiáll a tatra, hogy a szelek
lengessék-mossák a rongy tüdőt
s a bíborsírályt is
bent
mint a kendőt:
úgy integet!

Mert Nagy Rák ollói
gyász-fényesek,
órái lidércesek –
hulló nyarak ti!
hüllő telek!
Vérhólyag az egyik szeme,
vérhólyag a másik szeme,
s folyton
felénk mered,
jó hát, ha hüllő
nyarakból, múltó
telekből
valaki
átinteget!

Áramlatok

Föld és Hold szájüregében a tenger.
Osztott kárhozat s estikék illata.
Vérvillámlások. Huzatos ház s haza.
Hörcsögmalmok. Kifosztott, tört gyerekszem.

Glóriatűz s kárhozat füstszaga.
Eltékozolt, bíbor első-szerelmem.
A kéz, ahogy sújtottam s összetettem.
S nyakamon anyám kenderkötél-haja.

A macskazenétől fénylő Golgota.
Az áldott fiú, ki tán örökre ment el.
S könnyek vihara s villámlás tiszta szemben.
S a zárt bilincs. A versek. A „tán soha”.

S mind, aki enyém szívembe temetetten,
s mit gyűlölök, mind sodorja az éjszaka:
hörcsögmalmok... huzatos ház s haza...
Föld és Hold szájüregében a tenger.

Egy Prométheusz-szoborra

„Legelőbb is, mitől nyugtom nincsen,
az vesszen, ez a
mellemben forgó
lándzsahegy-forma kín,
mely vala méltó,
hogy,
veretvén,
belém törd, Isten!

Fogyjon aztán a máj, a májam,
kampókkal
csak tépjék
szárnyas bakók:
lobog a láng!
s mit számít, hogy sajog
száz seb,
ha ennyire bízom
e lángban?!

S apadhat majd mind a szó,
szavam...
Tömlő-test bora – folyj!
folyj, szemek bogyóleve:
Ki agyagból lett,
agyat növeszt és
lát majd szeme,
s formát gyötrődik magából, mi még
alaktalan.

A végén,
mégis,
túl immár vanon meg nincsen,
kínzóknak hús-csipet
maradjon az utoljára:
a legsajgóbb rész!
ám ha érezhet ember-lángra:
semmi-kín neki mind,
Keselyű-Isten!

A szív –
hát legutóbb mégis
a szívem...”

Intés a szívnek, mert mit is, meg mivégre

Szeretnél belőlem kivándorolni ugye,
nappalok s éjszakák csipeszeibe
szorított, elektrizált béka?
Ne kékülj: neked szól szavam, szívem,
ki rángsz a rettenet savas vizeiben,
s száll im kényszerműködésed friss buboréka.

Szeretnél, ugye, kivándorolni
belőlem oda, hol nem szurkál annyit
tű-villámlása holmi kisülésnek?
Álmodtunk pedig szépet, szívem:
reszkettünk együtt az éj vizeiben,
s nem eredt vér, bár döfködtek kések.

Álmodtuk, emlékezz, bamba riadalmát
szorongatóknak, kik vérünk akarták,
s kötözve voltunk bár, meg ők futottak.
Mit akarsz, mit kívánsz hát még, szívem?
Bírd el, mit más is bír s hord *odabenn*,
– viselnek többek is többet, nagyobbbat!

Mosoly ül nyúzott arcra

Dühöngök: mért nem alszom?
nedves rongy, érzem, arcom,
szikasztó mosolygás a hold,
száradjon: ráakasztom.

Skalpomat sajgón nézem,
lobog fönt hófehéren,
Picasso-galamb: csattogón
röpdös az úr szelében.

Ahány kutya a földön,
csaholva mind előjön:
cerberus-pofán hab csurog,
hogy sikerül tán szöknöm.

Mosoly ül nyúzott arcra,
kerekül kedvem nagyra:
sajdultan mosolydulok már
kuvaszra és csikaszra.

Nyugi, ebescskék: reggel
helyén lesz, félni nem kell.
Szöktetni? ez az arc olyan,
maga száll vissza konokan –
bár nektek tépnetek kell.

Elégtétel

Az alattomos rángás szád szögletében
penge – kaszabolja kaján arcodat,
a gyáván-ravasztat, hol dülledező vérszem
posztol, mintha őrszem
fakabát alatt.

Némi elégtételt így kap az áldozat:
mosolyogni tud a tokját metsző késen,
bár az aztán, tudja, mellének szalad.

– Nos,
így-valahogy vagyunk veled, szépem!

Rikkantós szonett egy óriásországi varjúra

*„Hát még meg a varjúk!...
hú, azok voltak ám!”*

(Petőfi)

Uram, maga is fekete varnyú,
kerek fejű kis fekete varnyú,
kopaszodón is fekete varnyú
– hú, az ám!

Kerek iszákja iszonyú bornyú,
kopac iszákja iszonyú bornyú,
bakaságosan iszonyú bornyú
– hú, az ám!

Uram, láttam én ülni egy hosszú
– póznán? – inkábbblag: – bakafán.
Hát azért mondom, hogy fekete varnyú,
kerek fejű kis fekete varnyú,
s kopac iszákja iszonyú bornyú
– hú, az ám!

Dal

Mordulván, magamat
vígasztalom.
Kiterítenek, hanyatt,
rücskös padon,

nevetek én feketén,
takarózom földdel,
nem lesz több feketém,
piros-fehér-zöldem,

lesz csak majd pirosam,
fehérem és zöldem,
fehéren, magasan
leng e dal fölöttem,

mígnem az is hullva hull,
pernyéllő fogoly,
lebukó nap szárnytollából
véres pihetoll.

Mielőtt eláraszt

Fekszem könyveim között,
mint rég zizegő fűben.
Hívek ők hittel, míg a láz trilláz
vér-páfrányosban, s míg a szívben
avar-kavargás.
Befolyja szemeim völgyét a köd,
ahogy könyveim között fekszem.

Amit akartam,
már elfelejtem.
(Mit is akartam?
S amit akartam:
vajon akartam?)
Már elfelejtem:
Avar-kavargás...

Mielőtt elnyelne a trillázó láz,
még talán pár slukk kellene...
(Mintha az segítene!
S miért is ne segítene?
Csak hát: min segítene?)
Cigaretta és avar-kavargás,
mielőtt eláraszt a trillázó láz.

Akkordok

Harminc-esztendő's csupasz magzat:
kezem elszunnyadt
szuszogó kislány tenyerében.

Magzat – gömbölyödött,
zártan,
öklöben.

Karamell-színben,
szuvas-csont-színben,
éretten immár
a halálra, –

csupasz magzat,
öklöm ott szunnyad
tejmeleg kislány kezébe zárva.

Egy fényes mozdulat, halálos penge
vonaglik a csont-öklöbe rejtve.

A végső szabadság sugárnyalábja.

Harminc-esztendő's csupasz magzat:
szunnyadj, öklöl, maradj
örökre zárva!

Bombatölcsér-test, feltöltve héliummal

Akkora nyugalom van
bennem, hogy félek:
ekkor nyugalomban
tán nem is élek.

Nem is vagyok tán,
akkora nyugalom van.
Lélek csak – szívnek fogytán.
Gyöngyözés – régnincs borban.

Szállhatok. Sok kúsza kínnak
bombatölcsére teli
vér helyett, csont helyett héliummal,
s nyugalom Rend rendez.

Ő tudatja: csak az *egy* valós,
képzetes a kettő, három.
E tudat bár kopár: kemény s erős,
túlnyilall minden halálon.

Ülök, az Egy egy paránya,
s ekkora nyugalom partján
földrezeni, ahogy Isten árnya
megsuhint: Leszel, mert voltál!

Parton

Diáksapkám kékjében elhajózáván
valamikor, valamikor,
föllobogózott hány kalóz vágy!
Sírt értem fű, fa, hű Solvejg-bokor.

Am kalóz vizeket kalózra hagyva
s kuncogó kalmárét is ugyanúgy,
tengerem és egem: szűz diáksapka
kéksége: szallagod volt csak az út.

Szallag-út bíbor kör-végtelenje:
előttem-mögöttem megcsobbanó
hajnalok s alkonyok fénypászta-rendje
a bársony vízben... S áll most a hajó.

Partodon most hangod ringat csak, Tenger,
nagyasszony-lábadnál bénán ülök.
Szántlak még? Vagy mint a szelíd kegyelemmel
meghimbált móló, e föld nemzőszerve:
öblödben végképpen elmerülök?

Ha tartok hazafelé

Hazafelé ha tartok,
ha tartok hazafelé,
hazafelé ha tartok:
mint tengerész a partok
édesvize felé.

Ki tudja: robbanás, lék,
robbanás, lék: ki tudja,
ki tudja: robbanás, lék
miatt a „borszín” tajték
mikor lesz végső útja?

S ki tudja: hol ma ringott,
hol ringott ma: ki tudja,
ki tudja: hol ma ringott
hajón – holnap nem ring ott
mint halott, puffadt bója?

Hazafelé ha tartok,
így tartok hazafelé.
Hazafelé ha tartok:
mint tengerész a partok
édesvize felé.

(Pedig csak, tenger, véled –
pedig csak véled, tenger –
pedig csak, tenger, véled
vidulhat, véled élhet
a tengerész – az ember!)

Tékozló, boldog mosolygásom

Csak azt sajnálom, ha már nem leszek,
mi enyém volt, mi enyém lehetett.
Így tesz minden, mi nem oktalan.
Ott már sírni másért hasztalan.

Mit sajnálnék mást, mint az eget,
s hogy nap süttött rám és eső esett,
hogy futott felém tenger kikerics –
és már nem fut, nem süt, nem esik.

Ennyi volt nagyjából – nem kevés.
Napi kenyér, napi szenvedés.
Ebből s abból is mi fölösleg volt,
adtam tovább, kinek ami nem volt.

S azt hiszitek, békém lehetett?
Békétlenek mind az emberek.
A Szent Tülekvés nem szenvedheti,
hogy fittyet hányjon valaki neki.

Csak azt sajnálom, ha majd elmegyek,
hogy – mire tellett: – többé nem leszek
tékozló sok mosolygás ura,
alföldi út stoppos vándora.

Zápor alá régen álltam

Zápor alá régen álltam,
verne bágyadó szemembe,
levetkőzve meztelenre
verje fejem, mellem, vállam.

Zápor alatt sokat álltam,
szálltam csattogó szelekkel,
hangom csattant mennykövekkel,
tócsák vizén tapicskáltam.

Homok itta az ég könnyét,
szőlőlevelek suhogtak –
nem terem sehol maholnap
olyan borulatú friss ég!

Levetkőznék meztelenre,
verje eső mellem, vállam.
Zápor alá régen álltam,
verne bágyadó szemembe.

Futok-e még záporokban,
két karom kitérve szárnyként?
Szelekkel csattogva szállnék,
de az én nyaram már hol van?

Fiam röpköd szemem rétjén,
ő csattog fütyös szelekkel.
Játsszon már ő mennykövekkel,
álljon ő záporba, mint én!

Úton

Ázik az éjszaka kemény
csillagfény-záporában
a kövesút.

Ázik egy arc is – az enyém.

(Enyém? csak együtt baktatunk.)

Pallóként duhhan le árnyam
– mintha a villanypóznák dőlnének,
járnék nagy, imbolygó, asszonyi lápban –
s kuvaszként hátra-hátrafut.

S a kövesút
s arcom meg én,
kik így egymáshoz tartozunk
– míg dől elém s fut vissza árnyam –,
sodródunk fényes éjszakában.

Éjszaka

Hogyan méritek ti az időt,
percek?! Végtelent
a véges?
Én földig hajlok
a mérhetetlen előtt,
s fohászkodom a csillagok
vértelen szívéhez.

Csenevész csillagok Pest fölött,
s mint egy végtelen kutyavonítás:
mered föl legszebb nyaram.
Hogyan méritek ti az időt,
percek? Nekem
ha feljön is a Nap,
éjszaka van.

Egy szivárvány ívelése

Ha ez a napsütés gabona volna,
pergetném,
azt mondanám:
arany!

Ha az a gabona malomba menne,
kövek közt világ lisztje lenne,
vallanám kövek közt is:
arany.

Ha ez a délután kaptár volna,
mézet pergetnék,
tán émelyegnék,
mégis aranynak kiáltanám –

de ha az a kaptár képtárrá válna
s a kép mind szememből szállna falára:
hogy remegnél ott,
édesanyám!

Örvény

Lesz-e ma? lesz-e ma? lesz-e?
ma lesz-e? vajon ma lesz-e?
nem ma lesz, ma nem lesz, nem lesz
ma sem, ha lesz, csak holnap lesz,
holnap, hisz holnap is nap lesz,
ami lesz, csak holnap, nem lesz
ma már, a ma már sosem lesz,
mában a ma már sosem lesz –

hiába kérdezed: lesz-e?
lesz-e ma? vajon ma lesz-e?
ami lesz, vajon ma lesz-e?
hiába kérdezed: nem lesz,
ma sem lesz, csak ez a lesz-e,
s mában a ma már sosem lesz.

Sti-hille Nacht...

Vajon mit akar tőlem az angyal?
ébreszt éjféli sugarakkal
s nappali éjszakába kiültet.
Kegyével miért büntet?

Fejem fölött nagy hold-agy lüktet.
Csillag kúszik jegenyecsúcsra.
Vajon mit mutat Isten ujja?
Tüzet vezényel? Tüzet szüntet?

Égtem én eleget – öngyúló gyertya –
fenséges misztériumában!
Fonnyadtam annyi föl vállalt gyászban,
hogy csodálom, ha még maga nem unja.

Uram, én tudom, hogy hiába mindez,
ha való vagyok is ekkora csendhez.
Dekadens szeszélyed határtalan.
Megbocsáss – aludni megyek, Uram!

Kikapcsolom az éneket

Ó, édességes vétkeim,
miktől a bensőm rothadoz!
Nap mint nap tort ül, gömbölyül
bennem, mint magzatom, a rossz.

Égek az ének áramán,
akár légyöpöttös kriptonkörte.
Kering az ének körbe-körbe,
égek az ének áramán.

Kikapcsolom az éneket –
vetem magamat sötétségre.
Ó, édességes vétkeim,
Ó te légyöpöttös kriptonkörte!

Remegnek bennem régi nyárfák.
Nyihognak régi vadlovak.
Füstölnek bombázott kaszárnyák.
Nyöszögnek vaksi kisnyulak.

Talán ha hithez hittel térnék,
lakhatóbb lenne a világ.
Remegnek bennem régi fák.
Magam, magam maradok végképp.

Hitet s erőt!

Angyalkornak szárnyán korom...
Elszállt betlehemes-korom
meg-megül még a vállamon,
kormult szárnyát könnyel mosom.

Vérem hangyállott. Szomjuság
szíjaival hajsolt a láng,
csapása szenttelen, kimért.
S nem világlott föl a miért.

Bánnám hitem, hisz azt hiszem:
megpróbált bűnös kell legyen,
kire így mérnek büntetést:
bűnhődjék, de ne tudja, mért?

Fényes-szép Nap! adnál erőt,
hitet s erőt, miként akkor:
nem hamvadna színed előtt –
világozhatna még arcom.

Esdek hulltan: idő előtt
Uram ne hamvassz ily nagyon!
Hitet lobbants Uram s erőt:
kormult szárnyam könnyel mosom.

Könnyel mosom, nem könnyeden,
hogy állhassak színed előtt.
Ne szeress Uram oly igen:
jobbodtól vár Jób már erőt.

Csővekben

Jól emlékszem minden csőre,
külön-külön, s együttesen.
Öt-hat éves gyermek, nyomultam
leküzdeni az iszonyút:
egy út alatti betoncsövön
átfurakodtam. Láttad-e, Istenem,
hogy küszködtem ott, hogy fuldokoltam,
fejem fölött hogy dübögött
a kövesút?

Varangyok, száratag sár, macskadög,
poshadt levegő...
Korhadó ágak, bomlás szaga, szög,
szöges lécdarab...
Veled küzdöttem abban a lyukban?
zihált a kis tüdő.
Vagy szülőnyílásod volt tán az a cső,
s méhedet kapartam,
mikor a betonfalat?

S így hozol világra azóta is,
nap nap után, Uram?!
Küklopsz-szem fényköréhez: kúszatsz
rafinált csőrendszeredben?
Fáj a sok horzsolás, nem győzők
kérgesedni, meredten
ütődöm mindenütt hozzád... S szomorúan
látom a fényre kibukván: ketten
vagyunk már csak világodban,
ketten!

Saul

*(miután meglátja az Urat
magában Lázárra érez
annak hite költözik belé
de hiába ám hajaj
mert ég és föld a különbség
a konstellációban)*

Rejtőzhetsz már tőlem, Istenem
– száz alakban mutattad magad!
El csak én nem bújhatok, hiszen
megláttalak.

Lóról ledöntöttél, esztelent.
Tudom, tiéd,
nem magamé volt a gebe sem
ellened s – feléd.

Benned éltem, pórusaidd laktam,
s nem tudtalak.
El kellett szakadnom, lenni vaknak,
hogy lássalak.

Mutattad lám magad száz alakban,
s bújnék beléd
újra: pórusaidd sátrát lakjam, –
de nincs többé BENNED, csak irdatlan,
feneketlen FELÉD.

Befejezetlen dolgok között

Ülök befejezetlen dolgok között,
befejezhetetlen dolgok között,
tudván:
meztelenségre születtem,
meztelennek szültek engem,
lehántom hát magamról a fedőleveleket:
Íme a meztelenségem! mondom
s még ki se mondom,
új hám borítja fehér
nárcisz-csontom,
így ülök befejezetlen dolgok között,
befejezhetetlen dolgok szemétdombján,
tudván:
meztelenségre születtem,
nárcisz-csontokból raktak össze engem,
sietve lenyúzom hát a fedőhámot:
Íme a meztelenségem!
ordítok rügyező
vérben,
de állok máris
új szégyen-vértben,
befed a por,
belep a köd,
ám az igazság szent nagyhatalmát
borzongva érzem,
övé, övé legyen egészen,
födetlen legyen meztelenségem:
megmártózom tetőtől talpig
fénylő halálban,
fölnyitott Ukko-koponya-kádban.

jéggel és lánggal telt
világ-szaunában,
ülvén befejezetlen dolgaim közt,
futkosva fától fáig
befejezhetetlen dolgok rengetegében,
s: Íme a meztelenségem!
ordítom, taposva
szedervérben,
vadrózsabokrokra fröccsentve vérem,
de kényszerzubbonyt szab rám
a csönd,
így ülök
befejezetlen dolgok között,
befejezhetetlen dolgok közt verődvén
csöndzubbonyban,
úgy tűnik, ez már nyúzhatatlan,
lehúzhatatlan,
áttetsző bár, mint a dermedt
macskaméz, mi a gyümölcsfák sebeit
bagolyszemek nagy, sosem-pillogó lencséivel
sárgán tapasztja be –
betapasztja sárgán.

Szálljatok, évek!

Az ember megszárad, előregszik,
elnéptelenedik, mint egy
magyar falu a 20. század
második felében.

Az ember ha maga él, belébetegszik,
fő feje, mert fő
saját levében.

Az ember mogorvul, haja hull egyre,
akárha vedlene, jöttén
új tavaszoknak,
gondolni sem mer bár
régi féktelen tavasz-tüzekre,
neki már szeptember szelíd
pásztortüzei – azok lobognak.

Szálljatok, évek! hullj haj! csak te ne hagyj,
ember-melegség,
barátság nemes aszúja!
Csordultig tölts – vagyunk
ürülő poharad,
cseréppé ne hulljunk –
tölts föl mindújra!

Három virágének, sóhajtással

I

Anyáöl,
anyaöl –
ki megölel,
meg is öl!

Hej, rezedá, rezedá, rezedá!
törökszegfű, viola, imola!
törökszegfű, viola,
imola,
ibolya!

Öl, öl,
anyaöl!
S kit ölelnek,
visszaöl.

2

Fésülteti a szél
haját jegenyékkal ...

Hajló ujjaim közt
hajad volt a szél,
kezemet hajlítván
hajad volt a szél!

Sóhajtásnyi felleg –
hálóing a holdon ...

Egy szál sóhajtásban
dideregsz most, árva,
egy szál sóhajtásban,
s az is az enyém.

3

Számon a szeder pirosa
vörösbeget volt, dalolt,
bámult rá kandi ibolya
szemöldök-domb alól.

Szám körül a szeder leve már
szederjeskék tollú nagymadár,
és nefelejcs, és nefelejcs
a te szemed virága már!

Számban a tavasz jóízével

Járok fekete januárban
tavasz jóízével a számban.

Kiköpöm a telet – rágógumija
bele ne ragadjon fogaimba soha.

Kiköpöm? ropog a csontom mint a hó.
De íme, lányok nyílnak,
asszonycseresznye pirkad,
és az is ropogó.

S most nincs is hó. Kopasz kappan:
toprongyol csak januárunk az utcaszélen.
Szökne már, meglépne valami stoppal.
S nézd: hóvirágot szedek neked
koponyám avar ligetében.

S a Déli Pályaudvar is, nézd,
mint a kivénhedt lárva.
Szállna már, szitakötővé válna,
s nem gondol avval, rá mi jöhet még.

Tudom én, tudom: a lélek telében
csont ropog, nem a hó,
ha jön a fagy – és jön még értem.
De bennem akkor is cseresznye érjen,
füttyüljön sárgarigó!

Járjak a gyászban, januárban
tavaszok jóízével a számban –
világ és lélek januárjában
hóvirág, hóvirág: viríts szobámban!

Pörgetvén napok kereplőjét

Pörgetvén napok kereplőjét
nagybőjtjén annyi tékozló tűznek,
várom, hogy jöjjön értem
az ünnep.

Hó-zsana,
hó-zsana,
zsana, zsana, hó!

Ittam már ecetet is, epét is,
hánytam vért rengeteget.
Engedj már nyíltni, Uram, fölöttem
új eget, fellegeket!

Hó-zsana,
hó-zsana,
zsana, zsana, hó!

Engedd, állhassak tavaszi tűzben
újólag, talpig, ünnepien!
Ötvözd szavamba csengők ezüstjét,
lombosítsd ki énekem:

Hó-zsana,
hó-zsana,
zsana, zsana, hó!

Tűnik, betelvén, minden a földön,
csak te nem múlsz el, Uram!
Betölti számat hűen az ének:
hűen: szomorúan:

Hó-zsana,
hó-zsana,
zsana, zsana, hó!

Mosolyodból árnyék

Tudok még boldogan mosolyogni!
Nem csak úgy, mint kinek ott maradt
arcán, mint maszat, kenyérmorzsa!
Tudok még boldogan mosolyogni
asszonyra, gyermekekre, sorsra!

Mert kibántak velünk,
kivel így,
kivel másképp.
Veled – gyümölcsként,
velem – virágként.
S a nincs tovább, a netovább,
tudod-e, mi a netovább,
hol is van az a netovább,
hol lefonnyad a kéz s le a láb?
Odébb van az, bizony, odább,
s míg mosolyodból árnyék
nem terül, lombnyi legalább,
ne ordíts addig,
várj még!

Kérdezd a régi lányokat,
kik már rég asszonyok lettek,
s mint a csecsemő-szoptatást,
téged is elfeledtek,
kérdézd, s azt válaszolják:
Harminc éve, hogy
nem volt eső...
Gyógyszeren élnek,
lábaik fájnak,

lábaikat,
a régi csinosakat
húzza már, szopja már be
a salak,
a temető.

Hogy a fény elhagy?
Csak te ne hagyd el!
Beteg vagy? reménytelen vagy?
Fazék-nagy reggeli nap kel
hűvös kompóttal, erőlevessel.

Dolgodat végezd, s mi nem a dolgod,
mi erőd szívja csak, attól boldog,
vesd el!

S dolgod – az egész világ.
S mint férges ág:
ha kegyetlen is,
ha reménytelen is olykor,
végezd te kérges reménnyel,
kacor-kegyelemmel!

THE
JOURNAL OF
THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE

Volume 100, Part 1
1970

Edited by
J. H. REES

Published by
The Royal Anthropological Institute
21, BEDFORD SQUARE, LONDON, W.C.1

Létem, temetőm!

„Ami gondom még volna hátra
az már nem csak az én ügyem,
hisz ami fáj, az úgyis fájna
ezen a tájon – nélkülöm.”

(Simonyi Imre)

INDEX

Page 1
Page 2
Page 3
Page 4
Page 5
Page 6
Page 7
Page 8
Page 9
Page 10
Page 11
Page 12
Page 13
Page 14
Page 15
Page 16
Page 17
Page 18
Page 19
Page 20
Page 21
Page 22
Page 23
Page 24
Page 25
Page 26
Page 27
Page 28
Page 29
Page 30
Page 31
Page 32
Page 33
Page 34
Page 35
Page 36
Page 37
Page 38
Page 39
Page 40
Page 41
Page 42
Page 43
Page 44
Page 45
Page 46
Page 47
Page 48
Page 49
Page 50
Page 51
Page 52
Page 53
Page 54
Page 55
Page 56
Page 57
Page 58
Page 59
Page 60
Page 61
Page 62
Page 63
Page 64
Page 65
Page 66
Page 67
Page 68
Page 69
Page 70
Page 71
Page 72
Page 73
Page 74
Page 75
Page 76
Page 77
Page 78
Page 79
Page 80
Page 81
Page 82
Page 83
Page 84
Page 85
Page 86
Page 87
Page 88
Page 89
Page 90
Page 91
Page 92
Page 93
Page 94
Page 95
Page 96
Page 97
Page 98
Page 99
Page 100

Véragancs-szarvas

Megesteledvén
az erdők kapui kitárulnak,
évszakok, vadnyulak, őzek
surranó lépte
csendíti a füveket.

Remegő orrcimpákkal felbőg
ilyenkor a véragancs-szarvas,
dobbanása
fölkavarja az emléktelen
televényt, a sápadó avart,
forrásvizek
nosztalgiáját,

s nekiront a holdvilágban
égig meredő tűzfalaknak!

Mi közöm hozzátok, emlékeim?

„...De emlékez mi közöm nékem?”
(József Attila)

„Emlékek, kicsi ólomkatonák...
Nehéz a szívem. Védjétek meg engem!”
(József Attila)

Mi közöm hozzátok, emlékeim, varsában fuldokló halak?
Önmagát röpítő bumeráng: hült helyed szobrát célozva
vissza miért zuhansz?

Mi közöm hozzátok, emlékeimre rakódó friss cserepezésű
házak, antennás világvevők,

hol újkori háziállatok sereglenek:

mosógép, hűtőgép, porszívó kérődzik, rőfög, megeg –
mi közöm hozzátok? Kutya itt nem kapkod nadrág után és
tenyér után sem, holdhoz közelebb panel-ól éjén nyüszít,
olajat nyáladzó jószág: autó örködik
s lándzsás kerítés.

Mi közöm hozzád, emlékeimet betemető falu, falumat
elhantoló

falu – mi zúdít vissza mindegyre hozzád?

Világgá szökött postagalambot – mi sajdít vissza
korhatag galambdúcokra?

Térdedre, bölcsődbe, öledhez vissza mi hajt?

Ó én lelkem, Nap és Hold partjai közé kikötött varsa:
itt vágta a fűzfavesszőt, itt fonták belőle tested,
rákos, csukás, kagylós vizekbe ki itt kötöttek,
első csillagaid innen fogtad!

S ó én szívem, magad is kifogott hal: más lelkek varsáit
legelébb itt verdested,
itt fickándoztál!

Mi közöm hozzátok, emlékeim, varsában vergődő halak?
Önmagát röpítő bumeráng: hült helyed szobrát célozva
vissza miért zuhansz?

Pompeji nyarak látójába merevült mozdulatok, rólam ti
rég-leszakadtak: mit kezdjek veletek? mért húztok vissza,
vissza?

Őszi estéken verebet rügyszó rőzserakások: mit akartok
tőlem, hogy csiripelésetek lombja fölöttem
májusfaként megleng?

S mit akartok, nyomaimat bejáró utak, nyárfák leffegő
kiskutyanyelvével arcom nyalintók, nedves kiskutyaorral
engem szimatolók – mit akartok?

Mit akarsz, Csatornapart, Nagylapos, Páskom, Öregszöllők,
piriparás szík, Ökördi-pusztá,
Szentkirály-pusztá, Csonkatorony,
mért kísért itt zöld korom, kisliba-zöld kísértet?
Temetett rétegekben arcotok lenyomata mint titokzatos
öslénytani lelet.

S temetett rétegekből forró energiákkal mégis
felszínre löki magát és zuhog szívemre,
szívemre zuhog vissza.

Közétek préselődve, gyanakvón pislog rám a kamasz is,
az az ismerős, ideges kamasz, az a gyanútlan-mindentudó és
szánalmas-türelmetlen, gyanakvón kuksol,
naponta számon kéri magát.

Nyugalom, öcsém, mondom, mert mi mást mondjak.

Én más vagyok már és mások vagytok, s azonos is, hogy
énekké feketedve hordozzam halott arcotokat.

S mint némaság gyilkos vizéből fölvetett szót:
kimondjam sok halott arcom.

Számolok vissza

Vonatablakon
fut az esőcsepp,
vonat fut
hajnalodó mezőn.
Elhagyom jelenemet,
jövőmet,
s ami mögöttem,
mind szembejön.

Látom magamat
kint kóborolni
huszonöt –
tizenöt –
tíz évesen.
Mintha egy Apolló
készül startolni:
számolok
vissza
életemen.

Jaj, nemsokára
nulláig érek:
megnyitom, anyám
a kiskaput!
...Vonatablakon
fut az esőcsepp,
s ami mögöttem:
mind szembefut!

Sugarak erdejében

Apám elment, ment hegyesen,
gőggel karózva,
rigók szórta krajcáros füttyöt
nem hozott, sem kisnyulat zsebében,
zöld csillagait sosem hozta
haza szemében.

Anyám gesztenyelomb-hajában
megfészkelte a bánat,
fészekben két csipasz galamb,
takarták gesztenyelombok,
rengették gesztenyeágak.

Deresek – fogynak a lombok,
fagyosak – törnek az ágak,
el-messze már a két vadgalamb,
sugarak erdején vernek a szárnyak,
vissza már nem találhatnak,
vissza csak temetni járnak.

Anyám, mint fazekad,
szemed is kilyukadt:
mint a csöpp, csendben
buggyan, gyúl, cseppen
cseppre-csepp-tekinteted –
robajló-mázszás mégis
e csend.

Vénasszonyok nyara

Három fekete öregasszony,
fekete kendő, fekete szoknya,
fekete három öregasszony,
három fekete-odvas boszorka,
fekete kendő, fekete szoknya,
guggol a három odvas boszorka,
a lámpa füstől,
gyász a konyha,
kommendál jégágyba hómenyasszonyt,
guggol a három rossz csoroszlya,
most három holló, most három csóka,
csontvőlegényük már rájuk akadjon,
fekete kendő, fekete szoknya,
a lámpa füstől,
gyász a konyha,
kukoricát morzsol, málét majszol
fekete három öregasszony,
három fekete-odvas boszorka,
kukoricát morzsol, rontást mormol,
pislogok én, az öcsém horkol,
a lámpa füstől,
gyász a konyha,
gyüszméköl az öreg, könnyes a bortól.

Káposztalepke, káposztalepke:
szállj le szememre!
szállj le szememre!
Káposztalevél, káposztalevél:
borulj be, borulj be,
borulj be szegény!

Rajzanak káposztapillék,
kergetőznek, himbálózna,
verdesnek mint a szempilla,
mint szitán a lisztes tenyér.
Juharpille, juharlevél
pereg alá a homokra.

Gödör szélén homok pereg,
baromfinak hús mag pereg,
pávagalamb tolla pereg,
mézarany délután pereg,
pereg anyám könnye, pereg
rőtarany lomb, akár a seb!

Rőt juharlomb, akár a vér –
véres tenyér: juharlevél!
Véres taps a mézaranyoknak!

Hullározó szitakötők,
hártyás juharfavirágok
szél kötélén kapálóznak,
hemperegnek,
hancúroznak.

Peregnek a juharfákról,
elvirágzott akácfákról,
gyerekkorom szilfájáról...

Káposztalevél, káposztalevél:
borulj be, borulj be,
borulj be szegény!
Káposztalepke, káposztalepke:
szállj le szememre!
szállj le szememre!

S három fekete öregasszony,
fekete kendő, fekete szoknya,
fekete három öregasszony,
három fekete-odvas boszorka,
kukoricát morzsol, málét majszol,
a lámpa füstöl,
gyász a konyha,
guggol a három rossz csoroszlya,
hortyog az öreg is már a bortól.

Hetes-huszár

Kolontó vizében sok a pióca.
Ott él, tanyán a vén hetes-huszár.
Issza a bort, rúgja a port,
de az asszonyt nem kívánja már,
csak morog, hadonász és ordibál
Jónás Mihály.

Ráz hangja tanyákat, asszonynépet.
Rezegtetett rég üvegcsillárokat,
mikor egy kávéházba tévedt:
„Hát ti itt véditek a hazátokat?!”
Kifelé! Azt a szakramentom...!”
S pucoltak is kifelé az urak.

Parashti kardja rendet vágott,
márványtáblákon konyak borult,
metszett poharak cserepe csörrent.
„Egy örült kérem, egy tébolyult...”
S szilfák szép rokona, Jónás Mihály,
márványasztalra zokogva hullt.

S elvitték persze. Angyalruhát,
feszeset húztak az angyalbőrre.
Törte két háború, kapott-adott seb.
A végrehajtó kitért előle.
Gyerekek nevetik: gürcöl, gajdol,
s beszédül néha, úgy néz, néz a vízbe –

Kolontó piócás, békás vizébe.

Tábori Posta

Évek óta készülök neked levelet írni, nagyapám! Évek óta halogatom már ezt a levelet – de mit neked az évek: fekszel hanyagul, hetykén, huszonhárom-nyarasan, így fekszel valahol immár hatvanhat süket esztendeje, melledre szorított kezedben golyó ütötte seb lilioma. Mit neked az évek, az én eszeveszett szarvas-futásom a napok rengetegében! Felzúgnak pedig érted a nyárfák: az én tudóm itt ez a nyárfaliget, s felzokog érted. Világnak futtatott: mi dolgod volt neked Tiszákkal, Habsburgokkal? Tudtad-e, mi köti a bakanóták híres ferencjósáját ARAD városához? Tudtad? Nyárfalomb-tüdővel zokog föl életem érted! Jól tudom, mit sem tudhatsz azonban rólam.

Tudatom hát veled: lányod megszületett, a neve Mariska, s ő az anyám. Micsoda kínok közt szülte árvának szép nagyanyám! Tizenennyolc éves volt akkor, beszéli gyakran, s beszólt a cigány Mátyás bácsi apjának udvarába: Gazduram, levél gyűtt, meglútták a fíját! – s ájult el menten, sáppadoz folyvást azóta is, és beszéli gyakran: előző éjjel ott jártál álmában nála, ott voltál nála elbúcsúzkodni, álltál az ablakkeretben rövidre nyírva, egyetlen szavad nem volt, álltál csak bocsánatkérő mosollyal távolodva, s tudta már, tudta már, hogy nem lát többet. Emlegetnek az öregek is még olykor, mesélik harsány nevetésedet, nyűhetetlen kedved, dicsérik kezedet, régvolt számtalan mestermunkád, huszonhárom-nyaras ezeremestert: hatvan év távolából is megemlegetnek: Eszt a meccőöllöt itt né, még ú csinyáta! Szükség van itthon rád ma is, látod, nem kicsiség ez! Csak somolyogsz az ilyen beszéden, látom,

jólesik mégis a szó. Mit is szólnál? S én mit is írhatnék
többet? Befejezem hát: Régen nem láttunk, kérj szabadságot
nagyapapa, gyere haza: felzúgnak érted itthon a nyárfák!

Tc.
szépreményű
Pusztai György honvédnek
Szerbia földje
Tábori Posta: ∞

Bújócska

Holdudvaron, holdudvaron
halott gyerekek
bújócskáznak,
keskeny arcukon álomszín zománc,
s aki elbújt, rá
sosem találhatnak.

Elbújtam én is egyszer majdnem
az udvarunkon
mindörökre,
őszvégi arany szalmakazalnál.
Ősz volt, kilencszáz-
negyvennégy ősze.

Egy repülő, mint ragadozómadár
udvarunkra csapott
a délutánban,
s másfél éves fiút, meggéppuskázott.
Bőgött a gép, én is
bőgve álltam.

Akár a szalma, aranyos-szőke
volt a hajam még,
fénykép mutatja,
mikor a gyanútlan délutánban
hullott körém a
halálos manna.

Elképzelem most anyám arcát,
pincsesötétben
kérdése lobban:
Jézusom, a gyerek! s mostoha nagyapám
bukdos ki értem
vas-zivatarban...

...Holdudvaron, holdudvaron
halott gyerekek
bújócskáznak,
keskeny arcukon álomszín zománc,
s aki elbújt, rá
sosem találnek.

Elbújtam én is egyszer majdnem
az udvarunkon
mindörökre,
őszvégi arany szalmakazalnál.
Ősz volt, kilencszáz-
negyvennégy ősze.

Akinek mázatlan-cserép volt marka

Kazal tövében, új szalmában,
ha csupa-rojt-suba ege alatt
csitult a férgek offenzívája,
hallgattam a rezsgő csillagokat.

Mellettem horkolt a bajnétbajszú ősz,
tanyák veteránja, kit rossz kocsiján,
lefosztva csontig, most vitt el az ősz,
nyáresti zivatart, nyers ragyogást.

Sárgája nyerített – zuhant utána.
Kutyája sem vonít a hant alól már.
De nem fakul kese mosolygása:
ringatja szél: búza! s a holddal fölszáll.

Süt a hold, útmenti sárgarózsa,
nagy keze érte nyúl, kalapjához
tűzi s hogy csodát tett, sumákol zordan:
letépett mosolya kalapján fodroz.

S legény már, lépked legényes csínnel
csendőrök előtt a nagy csíny után,
s félholtra zuholja puskatusuk, mert:
„Űss, kutya, bírom én!” – szája be nem áll.

Elúnván, a holdat visszaakasztja
– el is virít már, telivér hajnal
szórja be porral, csattog patkója –
s ébresztget érett búza-mosollyal.

Harmatos dinnye vár ránk, incselegve
forog a fiatal, piros gyümölcsös,
futok a fák derekát veregetve,
s követ az égben egy sárgarigó, a
legjobb füttyös!

...Bátyám, bátyám, dérverte ősz,
mázatlan-cserép markú tanyás:
elvitt? hát elvitt? elvitt az ősz,
villámló derű te! nyers ragyogás!

Samott-markodban, mondd, mit találsz?

Hol éltél, mélyen, homokkal már szádban,
fekszel csillag-rojtos suba alatt,
s hallgatod, szüntén a féregtorozásnak,
sok bajos dobajunk s a halk csontokat.

...S én?

veled, kazladnál, öreg szalmában,
mindig –
most –
soha már –

rigók – – – nyarak – – –

Békaríkató

I

Elcsavarogva, fölsuhogva
hová húznak a cseresznyefák?
Huhog lombjukban a bölcs világ
rigócsontokkal megrakodva!

Stini komám kutyát legeltet
az alvégen, temető mellett,
Ábel komám meg Burgóban
vályogot vet nyakig hóban.

Harmonikás jó haverom,
Törpe a herflit nyiszlatja,
itt még zajong, csitítgatom,
ott fedi már köd firhangja.

Hát bagolyra fenekedő
szelíd cimborám, a Füles?
ő meg honnan bukkan elő?
Avítt gombházat cserepez.

Itt vannak mind, itt falnak mind,
itt tolongnak, kujtorognak.
Soha ilyen pazar lagzit,
tágas udvarát a holdnak!

II

Bíbic vijjog, sebes szárnya
mért csapkod szemem tavába?
Kátrányozott villanyoszlop
reng a vadvízen és lárma,
Békaríkatóból eddig
nyilallik az éjszakában,
lucskos, habzó zsvajgással
úz a gyerekkor világa.
Mert ki mondja, hogy oszlopok –
nyüzsgő hajók csatázása!
Dehogy vadvíz – a vér s az ér
felgyöngyöző tarajlása!
Csak ne fájna most a mása,
alvadt idő bolydulása,
így ne verne, kísértene,
hogy bújdosom, bár hiába:
békanyálás vízen úszik
gyerekkorom, barna bárka,
lángos napok mellkasából
kivirágzott barka ága!

III

Íme, itt tolong a gárda!
Fölpattintott gyöngykagylóban
lubickolnak gyönggyé válva.
Kristály-Békaríkatóban!

Ám az emlék üvegre lép,
gyöngye talpát fölhasítja.
Vér buggyan ki a toll hegyén,
rám csukódik szemem héja.

Felbégető csillag-nyájra
gajmósbotot mért dobtatok?
Aranyfürtös szemhatárban
barna szőlőillat bolyong.

Tündér időnk elpillézik,
tenyeremen csipet hamu.
Rákenem a homlokomra,
ne legyen nagyon szomorú.

Itt-ott, néha, összefutunk.
A régi tág-egű nyarak
pohár sörré zsugorodtak,
bomladoznak, szétfoszlanak.

És csillagokra lövődő
ünnepi rakéta-sorsunk?
Szél-tüdejű tűznyakkendő
mahagóni-színbe fordult.

Áttetsző zselatin- emlék
tört szárcsontokkal imbolyog.
Hol a tavasz? hol az az ég?
hol vagytok – és én hol vagyok?

Csillagok bójái közt

Felhők uszályain ifjúságom
potyautasként
elhajózott –
kerítve, kerítve most
csillagok bójáival!

Az emlékezetet
gyep veri fel –
a gyerekkor udvarán
mindenütt penetráns vaddohány,
s dúdolgatok, hogy vaddohány
lila virága halovány...

Mint ha száj fagytól lilul!

Ám madárcú kis királylány
rozsszálból font
haja
kigyúl:
Édes Julis
mezítláb, ebédessel
tipeg a rozstáblák közt
ma is
a Bógyikút felé.

Beléugrik?
Egy csokor nefelejcs hull a kútba!

(Imbolyog az emlék aranybojtja,
szertebomlott
összekúszálva
a sodrott zsinórok
szála,
csapdos iromba mohakoszorút:
mint annak képét, ki behunyorgott:
a kutat rég betemették...)

...Közzvetíteni
a messzi kékség
hajócsatáit,
hullámverését
csordakút
maradt-e ott még?

S egy csipet derű
madárracon:
elboruló, ha csillagok
bójái közt, mint zöld halott,
fölötte hánykolódom?

Ha arra jár
szájcserpező, sós éjszakámon
a zord uszály
meg ifjúságom?!

Ahol elszunnyadt Melinda

Varangylanak, tündöklének
olaj-foncsorozta vizek,
ragyognak mint hullószemek,
megvillognak, sötétlenek.

Búzbuggyantó sűrű iszap,
gyöngyöt nyelő sárkány, ordíts!
Sűrű iszap süpped harminc,
redves harminc évem alatt.

Iszából gyöngyöző álom:
ifjúságom: elsiratlak!
Fényesedjék a vakablak:
elátkozlak, ifjúságom!

Poshadt vizek jelzálaga!
tizenhármás, átokhetes!
létem megrontott mosolya:
ne találjon rád, ki keres!

Bánk bán fényszáraz tébolya
nyakig lábolja a halált,
ahol elszunnyadt Melinda!
Hol rothadoz az ifjúság.

Bugyog a víz: már-már fogja,
szertepattan: nem találja.
Csapdos az olajfoncsorban
maradék ereje, álma.

Csiga roppan, lába között
csík tekereg, csípi csíbor.
Sejtbomlás búze füstölög
taposott hullóiszapból.

Bugyborog a sűrű iszap
harminc évem talpa alatt –
iszapból fölbuggyant álom:
ifjúságom! ifjúságom!

Sárgult fénykép

Fakó-kék falak meg
foltos-sárga falak –
szafttal leöntött matróruhában
így áll itt, nézd,
így álmodik magában
tengert és tengerészt
a joviális kisvárosi zsúr,
foltos itt minden, és minden kifakul,

itt meg rőt diákszerelmek
s kiskatonacsók-morzsa közt
az okkersárga érseki palota mellett
rózsásra koppasztott kiskutyát hömbörget
az agyagos csatornavíz.

Nézd csak: akár egy szív.

Mondjuk, a szívem.

Vagy a te szíved.

Aszályban

Mint elmére setét gondolat, úgy
borul a mélyvíz fölé ez a fűzfa,
s végig a parton, ahogy kanyarul
a Kis-Duna, ugyanoly szótlanul
a többi is, mint odvas gond borúja.

Szennyes-sötét a víz és alacsony.
Az áradás már emlék – hordalék
csiganyála szárad a partokon,
kövön, bokrokon, faderekakon
– szürkés-fehér őshüllő-hányadék.

Zabál a nyár, minket is fölزابál!
Fogán nyers gabona, fonnyadt gyümölcs:
a síkon lusta göboly az aszály,
elhenterül. Lőszpor, mész pora száll,
megül a hajban és csípi a bőrt.

S nézed: ez mind mészpor? vagy őszülés?
Nézed: időnk őszül meg itt s nyarunk!
Élsz. Kevésnek sok, elégnek kevés.
Nézünk föl, mint vízbe e fűzfa néz,
s borongunk, mogorvultan, szótlanul.

Szüret

Megüli a por a fákat,
kondor hajat, szempillákat,
megüli a pocsolyákat,
leveleket, levélszárat.

Piszkos az ég, piszokszürke;
lomha ezüstpók bemássa.
Roggyan ló és ember lába.
Hálót dob a nap fejünkre.

Vénasszonyok, vénemberek
szőlőtőkékét tojóznak,
bütykösen fogják a földet
a venyigék. Meglapulnak.

Így készül az ihaj-csuhaj!
Még kihúzzák eddig-addig.
Pókhálós és poros a haj,
fakó őszből tarba hajlik.

Őszelő

Ó, szülőföld!
Őszülő homoktengerben
kopár nyárfa,
messziről,
akár egy delfin csontváza,
lassú szélverésben lebeg.

Koldúsodnak lassan a szemek,
fölmagánylanak
az éjszakák.

És karácsonyra
fölmagzik, akár a
vénhedt hagyma,
csillag-pártában
a világ!

Adalékok

Gyerekkor.
Zúzmara.
Sebek hajnala.

S most ez a kopasz reggel,
sebhelyekkel,
atavisztikus törzsjegyekkel.

Balesetveszély.
Köd.
November.

*

Disznósikítás,
torokba fojtva –
üvegszilánk,
betokozódva.

Villog a hó – gyöngyházborotva.
Villog az ég
a hóra.

Szeszfőzető, nagy árvaság.
Bujkál a venyigeláng,
kushad,
mintha lopna.

Villog az ég, kifent borotva.

Penge a hó is, penge!
Villog az acél egekre!

*

Elvadult, ordas hideg!
A tér odvait
csonthavak gipszébe öntő hideg!

A hideg: üreges szobra
üres határnak, fáknak.

Széltoló káposzta,
joviális tök.

S köd,
facsonkot ropogtató
kutyák, szelek.

Kerítő bánat.

S a tél bundáján
cinkék tetve nyüzsög.

*

Zúzmara-émlék.
Mennyi sebhely!
Reggelem sebei.

Köd.
November.

Újkori diadalívek hátoldaláról

...nagy árulások, árultatások,
nagy böjtök és nagy lakomák,
törek és zúzalék közt
törve és zúzódva egyre,
bújkálva a szív
kamráiban,
nappalok, éjszakák
katakombáiban...

...festek zöld eget, vasárnapot,
lányok szállnak ki templomkapun –
ám kél, deresen felkél a hold,
az antik pesszáríum...

...csendőrlovaknak csillog a szőre,
szügyükig ha ér a kis fogoly,
aztán: pak-pak, bukik előre,
didergő vére
folyva foly...

...iszik az egyik, a másik felnyög,
hasba rúgja a hasas lovat,
kötne már kenderből nyakkendőt,
és sírni sem szabad...

...sej, a legények karfonata,
feszes fonottaskalács-pántja
a vállakon,
a vállakon...

...utolsó gyufával
utolsó cigaretta –
vigye aztán víz
a kalapom...

Éjszakai kártyaasztal

Áll ez az éjszaka időtlenül,
áll az időtlen barlang-éjféli,
nem tud a tört csigolyákon
átfordulni az ég,
álmok osonnak át a homályon
s szűk lagunákban
hajóznak el mind, kik bátran jöttek, –
áll ez az éjszaka, hasa alatt
lekonyul feje a pozsgás örömnék
s mint az estike, illatozik
mese és illúzió, –
megállt fölöttünk, vize az űrben,
terpeszben itt áll e vak muraló,
hátáról lelóg a pokróc szívünkig
s a szélben bagolyként röpdös, –
áll az éjszaka,
csattog a kártya,
poroszlók kockája, perdül a hold,
s oly mindegy,
mi a tét,
jövendő, marsallbot vagy
krisztusi köntös!

Fekete ómen – halálos ámen

Ez a zord, idegen város,
gyönyörű, ideges város,
s mintha tegnap kezdődött volna,
minden tegnap kezdődött volna,
mintha meg sem kezdődött volna –
tornyain fekete ómen szálldos,
fekete lobogó, ámen szálldos,
veszett, vesztő, halott, halálos
ámen száll le minden toronyra,
s mintha tegnap kezdődött volna,
mintha meg sem kezdődött volna,
mintha sohasem kezdődött volna –
havasan, szőkén, kacéran áll most,
hamvazott, kacér, fekete város,
havasan, szőkén, pucéran állsz most,
Márialány-pártád a Citadella,
ki hitte volna, ki mondta volna:
abroncskoronából ribanckontyra
szúzlánypártává a Citadella
hirtelen hogyan kényesedik,
s mintha tegnap kezdődött volna,
minden tegnap kezdődött volna,
mintha meg sem kezdődött volna,
mi rajtunk ismét teljesedik!

Utak keresztje

FUTÓ, KIRÁLYNŐ –
tolonganak
az utak portábláin paraszt,
ritter és báró –
készül a sakk.
Lelkünk tájait sanyargatják.
Játsszanak.
Hát csak
hadd játsszanak!
Hej komák,
végváriak,
vegyük számba, mi reánk maradt:
fillér,
picula,
fabula-ország!

A TENGERRŐL MIT MONDJAK ÉN –
esőcsepp a fogyó felhőt mondja.
Tipródik, legel a víz a dűnén.
Új falka nyomul a régi nyomra.

Kiskunság! avarok, rácok,
kunok, cigányok, bunyevácok,
ködménesen mély rézkolomp!
Kiszáradt, fehér lókoponya,
birkakoponya, homlokcsont:
Alföld! virágos csonttanya!

ÖKÖRHUGYOZÁSOS
makadámok mellől
meglépett Jézus
a rozzant keresztről.

Hej, pusztá, álompusztá –
véres köpés a homokon!
Lóg, törött a nyárfák szárnya.
Kőcsontököl a víztorony.

Virágzik a teamező.
Hej, könnyű szöcskelábak!
Szíkes arcomon élő
tüske és kamilla-bánat.

SZÉL HABZIK, NYAKAMIG ÉR,
hulláma rajtam átcsap.
Mindig szélein járok én
e szögletes világnak.

Utak köves keresztje!
Kézfogás-csillag!
hazám rátéregelve
petrenceként szikkad.

Kiszikkad a sorsom,
szemem kiszárad,
utak keresztjét hordom,
szorítom arcomra ezt a tájat:
kendő! könnycsipkés, vérmonogramos
kendője szép magyar Veronikánknak!

András-napok

Pereg a dara,
fázik a menyasszony fara.
Ha fázik, majd melegszik,
éjszaka nem maga fekszik.

De itt ez nem lakodalom,
Andrásokra koccan pohár,
kedvükért visított a koca
forraltbör-gőzös hajnalban már,
hogy sutyorogjon hurka, kolbász,
s ha jön sora,
zendülhessen majd hegedű,
ha András-nap estéjében
hurka zsíros párójaként
leng
a derű.

Hej, citera!
haj, hegedű!
nóta, nehéz, rézveretű,
megbicsakló nótaszó!
tréfa, indázó szövetű,
szorongató,
ríkító!

Pengesd lúdtoll,
vondd vonó:

VÖRÖS BORBAN KÉNE LAKNI,
HOGY NE KÉNE RÁVIRRADNI:
RAJTUNK IS TOR
DÁRIDÓ!

Pereg, surrog a dara,
ropog a szó.
Csikorog az éjszaka –
faggyal rakott szekér.
Dobog előtte és telivér
arcunk előtt
jéggel patkolt öszvércsikó –
a köd.

Haj, hegedű,
hegedű!
magadban már s magamban
hallgatom.
Szőlő vére abroszon,
hegedű!
Szőlő vére,
magunk vére:
lobogj, szeszláng,
András-nap estéje,
azt perzseld, akit
kivert a sörte, –
melegíts minket jó örömré,
ne váljék sólepárlóvá szemünk,
Andrásra poharat emeljünk:

ÉTESSEN E SZÉP FÖLD
SÓVAL, POGÁCSÁVAL,
ITASSON A MENNYÉG
JÓ REMÉNY BORÁVAL,

ERŐNK ERŐSÖDJÉK,
TÜZÜNK ÉGJEN LÁNGGAL –
BÉKÉLJÜNK E BAGLYOT
VARJADZÓ VILÁGGAL.

DE SOHA ÁRTÁSSAL,
RONGGYÁ-SZAKADÁSSAL,
A RINGYÓ-HALÁLLAL,
PUSMUSOS BUTÁKKAL!

ÉTESSEN E SZÉP FÖLD
SÓVAL, POGÁCSÁVAL!

Egy virág kérdezgetése

Ostorménfa,
ostorménfa –
honnán vagy te,
ostorménfa?

Bokor-fejjel
ostor-mén-fa
miért lettél,
ostorménfa?

Ostorménfa:
mén, fa, ostor
hogyan, mitől lesz
egy bokor?

Emlékszel te még
magadra?
Árva virág –
ostorménfa!

Március, perzselt mezők

Március, felperzselt mezők,
pernyeszag.

Március – nullásra vágott fák, mankó-ág,
vedlő mundérban dudvahad.

Március – dunnából bújó menyecskék,
arcuk korom-álca:
szőlőtőkék.

Dunna-lágy trágyaszag.

Március – trágya lágy bunkerében
nyápic selyemhadak,
nyaknyújtogató gyomkukacok,
s vércseppek is,
katicabogarak.

Március – felperzselt mezőkről
száll, száll a pernyeszag.

Március perzselt mezőin
ki jár? ki jár?

Szanitéc varjú és vezérkarával
Dogmadux, a télkirály.

Március, felperzselt mezők, pernyeszaggal
az érett trágyagőz egybeszakad.

Március – dühöng a felszél,
homokból töviskes gallyat ragad,
homoktüskékkel

szemet csukat,
szemet szúrat.

Március – aknákat rak még
a fagy, –

ám a romokból
vitaminüzemét
építgeti
újfent a Nap:
fedezékben, csatornaparton
klorofill-tűzben kardokat hajt
s lesz maga is fedezék a sás:
gúnársziszegés,
zöld suhogás,
és langy suhogás-zászlók alatt
párzanak, tolonganak
csészealj-teknősök, rebbenő,
robbanó vadmadarak.
Március – felperzselt mezőkön
tél-tavaszi összecsap.

Március perzselt mezőin
ki lesz úr? győztes ki lesz?
Tanyaudvaron páva rikolt –
mint tavaly: új tavasz ez!

Esendő almafák

Fák,
fák,
ti fák!

Ti termő almafák!
Tűzbika-őszben
fényszarvon dobált
pöttyös menyecskekendők!
szegénykéim:
esendők!

Fák,
fák,
ti fák!

Ti termő almafák:
lelőtt tündérek, kigyúlt
szerelem-repülőgépek!
Gyümölcs hull – ejtőernyő
nélkül
érnek az almák
földet.

S fák,
fák,
ti fák!

lecsupált almafák!
...etiam contra spem – éltek,
reméltek.
Tobzódjanak tébolyok, bikák,
azért bikák, tébolyok, telek –
ti,

jonatán- s rozmaring-mámikák:
hagytok testámentumokat:
termőrügyeket,
idő-lát ni
csöpp alvószemet!

Jegenyék

Jegenyék,
földbe vágott kések,
ahogy ti hajladoztok!
Zöld erejű, szelíd bicskák:
ahogy ti elsusogtok
éjeken át a kiskacsákkal!
Jegenyék,
földbe vágott kések,
ahogy ti fölzokogtok!
Zöld erejű, szelíd bicskák:
mint a sirályok,
teli vagytok ti
vitorla-feszüléssel,
végtelenséggel,
suhogással!

Jegenyefák!
Zöld erejű, szelíd bicskák!
Kupecnek figyelmeztetések!
Drágaságaim:
jegenyefák,
zizegve rezgő kések:
derekat én csak
hozzátok mérek,
s elvárom,
hogy a világ
mellétek álljon
mérni magát!

Piros delfinek uszonyaival

Kendermag kellett vón vagy kilenc kocsival,
Olyan sok madár verte az ablakát.
Rogyásig gyűjtötte egy rozszant csacsival.
Mellében snóblizott a füttyös ifjúság.
Osztotta a magot, szétozította magát,
S maga sem hitte, hogy mennyire fiatal.

Itt járt. S míg forgott az Átkozott Hivatal,
S pörgött csak, forgott a csillogó kacsaláb:
Talán még megválthat egy dal és egy ital! –
Vonta meg vállát és tűnődve állt odább,
Am állva fogadta vendégét, a halált,
No – mondta –, szálljunk hát
piros delfinek uszonyaival!

Sinka zsákja

Füst és pernye lobogót
szagatják az éjszakában,
toporzékolnak a kutyák
füstös égbe szimatolva,
fényes orral megböködik
a füst gyapjas bárányait:
fölborult egy faggyúcsillag,
s a menny lázverte mezőin
a gyémánthodály kigyulladt.

Szívemet hát megkondítom,
hogy konduljon, meglendítem:
Tűz van! Tűz van! kiáltozok,
ébredjetek, ocsúdjatok!

Szívemet én kondítottam,
belécsendült az éjszaka,
kuvikkolt egy gyárkéményen,
de ráhagyta, elcsendesült.

Jaj de magam kósza baglyát
hogy csitítsam-csendesítsem?
Hogy csitítsam, hogy csituljon,
megnyugodjon, elpihenjen?
Égi tűz vöröse hamvad,
pernyéje hús hózuhatag,
de én, hús-vér kályha, szótlán
loholok, az éjszakából
tépek magamnak kabátot,
szorítom, hogy elfojthassam

magamban e bolygólángot:
cserepet mar ajkaimra
a szittyó láz, kipárállik
a szittyó tűz füstje számon.

Villamosról villamosra,
körutakon, résutcákon,
mint egy árva karácsonyfa,
behavazva, szikrát szórva.
Kiskarácsony, nagykarácsony –
járok karácsonyfa-árván.

De ni: közelget valaki
a sűrű havat lábaván!

Mezítláb jön, csillagot lép,
bütykös lába havat olvaszt,
rögről angyalhajat koppaszt,
lába tűzokcsillagot lép.

Hóba tűzokcsillagot lép,
de a vállát zsák lapítja.
Megáll, ledobja a zsákot,
lekezel komoran: Sinka ...

Most ne hagyj el, uramisten!
Megszaladjak? megöleljem?

Néz csak, nem szól, én beszélnék,
de nem, nem emberé nyelvem:
szavam vadkácsahápopágás,
magam nászruhás vadkácsa,

pedig tél van, mind elrepült.
Kacsahangom, az is néma:
szám kávéjáról a hangok
nem föl – potyognak befelé.

Ám ő ügyet sem vet arra,
dögnehéz zsákját mutatja,
s fordul, megy is visszafelé
nagy hófüstben Sinka István,
megy havas tallókon vissza.

Most fakadnék ám még sírva!
most maradok ám csak árván!

Vadkácsaszárnyaim alól
kiperdül két aranybárány,
sírdombjára heverednek.
Szép vadkácsaszemeimből
kirepül két fehér holló,
fejfájára telepednek,
egyik balról, másik jobbról.

Hát a zsákkal mit csináljak?
de ni – gyapjas kossá váltott!
pödrött szarva kemény fegyver,
bundájával fölmelenget –
nyakamba veszem mint zsákot,
bízvást én is nekivágok
kosommal a havazásnak,
megyek Kadocsát keresni,
viszem a kost Kadocsának.

Füst és pernye lobogóit
ti meg, pulik, szaggassátok!
Toporzékoljatok: nyíljon
Isten szeme tiszta kéket,
csillaggal pipacsló rétet,
mert azóta már arra jár,
arrafelé caplathat már,
hogy végleges supát leljen,
Sinka, a fekete bojtár!

A költő veri a dobót

DAL
DALOM
FÁJDALOM
FÁJ DALOM FÁJ!

A költő veri a dobót,
elhagyott mezőket jár,
vasazott bakancsa kopog,
veri csak, veri a dobót.
Lobogtat lángveres inget,
esőbe, szélbe kiáll,
pezsgeti ernyedt szíveinket:
ne köpje be a Halál!

Föltámad útján a szél,
s mint pezsgősdugó, lökődik, égig
durran ágáról a vadgalamb,
s alatta zöld hab:
gyöngyözik, fénylik,
nedvesen susterog a sok levél.

DAL
DALOM
FÁJDALOM
FÁJ DALOM FÁJ!

A költő veri a dobót,
elhagyott mezőket jár,
vasazott bakancsa kopog,
veri, csak veri a dobót.

Benső táj. Répaföld. Kiforgatott
répát kupacol: csont, csók, zene...
Barlangtűz. Árnyéka válladra rogy,
torzónk: Európa! toros Történelem!

Villanás: perc büszke sólyomfeje
s köd: napok szürke csókafeje
dermedten, lidérces párban.

Meg a Torony,
ez a száz emelet magas iszony:
hitetlen hiúság holdsugár-Bábel-csillogása!

Gyöngyköpő koponyák

Vijjog, vijjog a saskeselyű,
mongol fennsíkok membránja rezeg mint messzi csillag,
mint messzi égitestről visszaverődő
csikónyerítés
az éjszakában,
patadobaj.

Fölveszem tétován és szívdobogva
mint váratlan megcsörrenő telefont,
fölveszem, fülemhez illeszttem a hegyek kagylóját:
álom-régi tenger hullámverése zúg,
álom-régi ember dalol, ki voltam,
kik valamikor mink is valánk.

És látom, bivalyok, fekete angyalok
kemény koponyája ledöntött oltár, íj-szarvaik
gyertyatartójában mégis perzselő ének lobog,
sámánkoponyák szent tűzhányói
köpik a gyöngyöt közbül, ronthatatlan ígét,
s fölbugyog foghatóan ím, a szarvasok-szerette víz.

Ó, ti gyöngyköpő koponyák, daloljatok!
Mongol fennsíkok membránja, rezegj, rezegj!
Íratik Modern Halottaskönyv,
primitív s lélektelen mint amivé lettünk,
mint amik levénk, ó, Európa,
s ó ti tar koponyák, gyöngyöt köpők!

Találkozás

Isteni rózsabarackom,
anyámon túlra rándító asszony,
benned magamat nézem,
keserű magodat érzem,

Fölérzem, milyen keserű!
Cseppköves bánat, só-szerű!
Sókristály már, apadt a könnyed,
vagy bár csevegő patakár, könnyed.

S fölérzem: ötezer év
mögött vagy néném, vagyok öcséd,
hol atyánk mered a lángba:
zöld mezők, zöld-zöld Mezopotámia!

Ringat rengeteg térdén
rege, rög. Századok rétjén
csatakos ménem el-vissza vágat,
sírsz te, vársz, álmot szősz, lepedőt, fátylat.

Mennyi év, hány kidőlt szép mén!
De élek, te is élsz, néném:
isteni rózsabarackom,
anyámon túlra rándító asszony.

Nyihog a mozdony, döccen
kerék, váll, emlő időtlen,
s a messze hangzó csöndben
fölöttünk lebeg az Isten.

Bolyongások

Csapódik arcomon cserebogár,
nyakamba hány éj nyírka szakad,
míg megnyomom a csengőt, hol mindig várnak,
ahol jó színben sosem látnak,
számon kérik füstös tüdőt,
lazult idegszállaimat.

Mennyi kigyötrődött állomás,
gyalogút és kitérő,
bolyongás telkek-lelkek bozótosában,
míg beszórja
aranydarával
meghajtott fejemet a vadszőlő.

Szív dohog s mint a kocsitengelyre,
föltekerednek rám az utak,
mik tájból s időből szövődnek egybe.
Anyám, a végeket csavargasd le –
mint a géz:
mind csupa vérlenyomat.

Ím, népünk életrajza, a történelmünk!
Lásd: a hazám, hazád.
Mosd ki, vasald ki anyám
s varrj belőle
kinek-kinek a testére mérve
Húsvétra való ruhát!

Ének magunkért

*(Kánonban a hajdani Illés együttesel,
Sebő pajtásokkal és a
magyari Muzsikások mindenkori seregével,
kiknek tüzes szekéren hangáskodniok adatott)*

Gitáron, kantelén
téged pengetlek én,
sípon vagy trombitán
téged fúj ki szám,
s föld-fölött után,
ha velem hull a hang,
füvek, párák szaván is
fölkiáltalak!

Téged mondott a kő,
míg nem lett piramis.
Téged sajogtalak,
mikor cipeltem is.
S ha föld-fölött után
tipródtam föld alatt:
bár varangyok szaván,
de kiáltottalak.

Lányok, tulipánba
kik felöltözködtök,
tördelt derekára
friss dacokat köttök,
s napotok hamvadtán,
föld-fölött után
hagymátokból süt világra
az új tulipán!

Téged pingál a vér
a test kopár falán,
onnan vetít elénk
a csend, te Ős-hiány,
s a föld-fölött után
ha leszek, mi te vagy:
a némaság szaván is
fölkiáltsalak!

Az Allegro barbaro

Kopogó jégeső,
ropogó, rőt tető,
villámfény, cikkánó,
felnyihhanó csikó,
almafa, reccsenő –
Allegro barbaro.

Titok-zöld, tág mező,
szitok-kék, koppanó
patkó, szikrát vető,
szívben a morranó
véreb, majd elhaló
sóhaj, majd lüktető
fájás, bíbor s fakó,
elhaló-csendülő
fémnevetés, mohó
fémharapás-idő –
Allegro barbaro.

Allegro barbaro?
Szökkenő szép ünő,
szökkentő, harsanó
lobogás, úzető,
szirom-szitakötő-
remegés, karkötő,
kristály és drágakő,
kristályként épülő
sudár sátortető,
sugár szemű lakó,
kristályként épülő

kedély, komoly tevő,
szakadék-ugrató
lovas, íj-nyaku ló,
meredély, kaptató,
csillagra rúgtató
mélytüdős nótaszó,
virágzás, nevető –
Allegro barbaro?

Allegro barbaro!

Az én földem

Magyar föld! suhogó jegenyék ostorhegyét
szallagozó szelek hazája! milyen szépek
meggyfa-menyasszonyaid, rózsaszín virágos
kajszibarack-koszorúslányaid a torlódő
sudár tavaszokban! mikor a csitri
őszibarackok is kart karba fonva
lakodalmasdit játszanak, s hajcsattjaik
méhek, szitakötők és lepkék! mikor
nem kormítja le rügyeiket s a zárt szárnyú
virágbimbókat a serénykedő gazda hajából
reájuk rettenő dér-ezüst, s fogai közül
a dermedt káromkodás.
Szőlők rekenyői kapaszkodnak a napba
savanykás, kecses kacsokkal, s szüreti bálak
csőszlegényei: nyargalásznak karikást kieresztve
a felhők... Ez az én földem, ez az álmom,
az okos, termő fáradozás, amely égis
emeli sátrát, hogy beleférjen egy ország:
a násznép! Haj, fiatalság,
ne halj ki belőlünk, mint egy ritka madárfaj,
ne szűnjek soha gyönyörködni
meggyfa-menyasszonyaidban, tavasz,
ne szűnjék bennem soha a zokogás
a fagy-gyalázta kajszikoszorúslányok
meddő sorsa fölött!

Létem, temetőm!

Fejemet, im, már fölemelem –
néztem lefelé soká, soká!
Néztem földemet, földem porát,
el amivel majd keveredem,
naponta fölhúrozott életem
rezgése hogyha végképp szűnik.

Láttam mécsvirág-gyúrást, búzavirágos
tengerszemeket, földalattjáró csont
zöld periszkóp-csápjaikat,
s éreztem: sütnék a vadrózsasalángok,
pipacsos mezőtüzek,
mert alájuk vér
feketedett,
mert valaki
lakik a gyökerek lábujjhegyénél,
liftezve száraz szűk kürtőiben
ki föl-le jár.

Tépdess szél! hazám ez,
viharak-nyilazta Duna-Tisza-táj,
lépteim esőjét itt issza be
a mindig szomjas homok,
ahol a rózsából is betyár
szomorodik, hol a szőlők fájdalom-feketén
boronganak,
de méz-sárga jászpist ragyogtat már
szomszédos tőkéken a remény.

Itt lengek lobogó jelképeimmal,
élek fönt, lentiek magvas szívéen,
s nem futhatok már el soha innen.
Kócolok sörényes, buksi mezőt:
Ide zúg,
ide lejt,
ide tér minden –
munkám ez, szerelmem,
létem, temetőm!

Fejemet lassan fölemelem.

Tartalom

Pörgetvén napok kereplőjét

Szemem parazsa mellett	7
Esti vers fiamnak, fohászkodással	10
Kérem érted a liliomokat	12
Egy éjszakám 1973. augusztusában	15
Integetők	17
Áramlatok	19
Egy Prométheusz-szoborra	20
Intés a szívnek, mert mit is, meg mivégre	22
Mosoly ül nyúzott arcra	23
Elégtétel	24
Rikkantós szonett egy óriásországi varjúra	25
Dal	26
Mielőtt eláraszt	27
Akkordok	28
Bombatölcsér-test, feltöltve héliummal	29
Parton	30
Ha tartok hazafelé	31
Tékozló, boldog mosolygásom	32
Zápor alá régen álltam	33
Úton	34
Éjszaka	35
Egy szivárvány ívelése	36

Örvény	37
Sti-hille Nacht...	38
Kikapcsolom az éneket	39
Hitet s erőt!	40
Csövekben	41
Saul	42
Befejezetlen dolgok között	43
Szálljatok, évek!	45
Három virágének, sóhajtással	46
Számban a tavasz jóízével	48
Pörgetvén napok kereplőjét	50
Mosolyodból árnyék	52

Létem, temetőm!

Véragancs-szarvas	57
Mi közöm hozzátok, emlékeim?	58
Számolok vissza	60
Sugarak erdejében	61
Vénasszonyok nyara	62
Hetes-huszár	65
Tábori Posta	66
Bújócska	68
Akinek mázatlan-cserép volt marka	70
Békarikató	72
Csillagok bójái közt	75

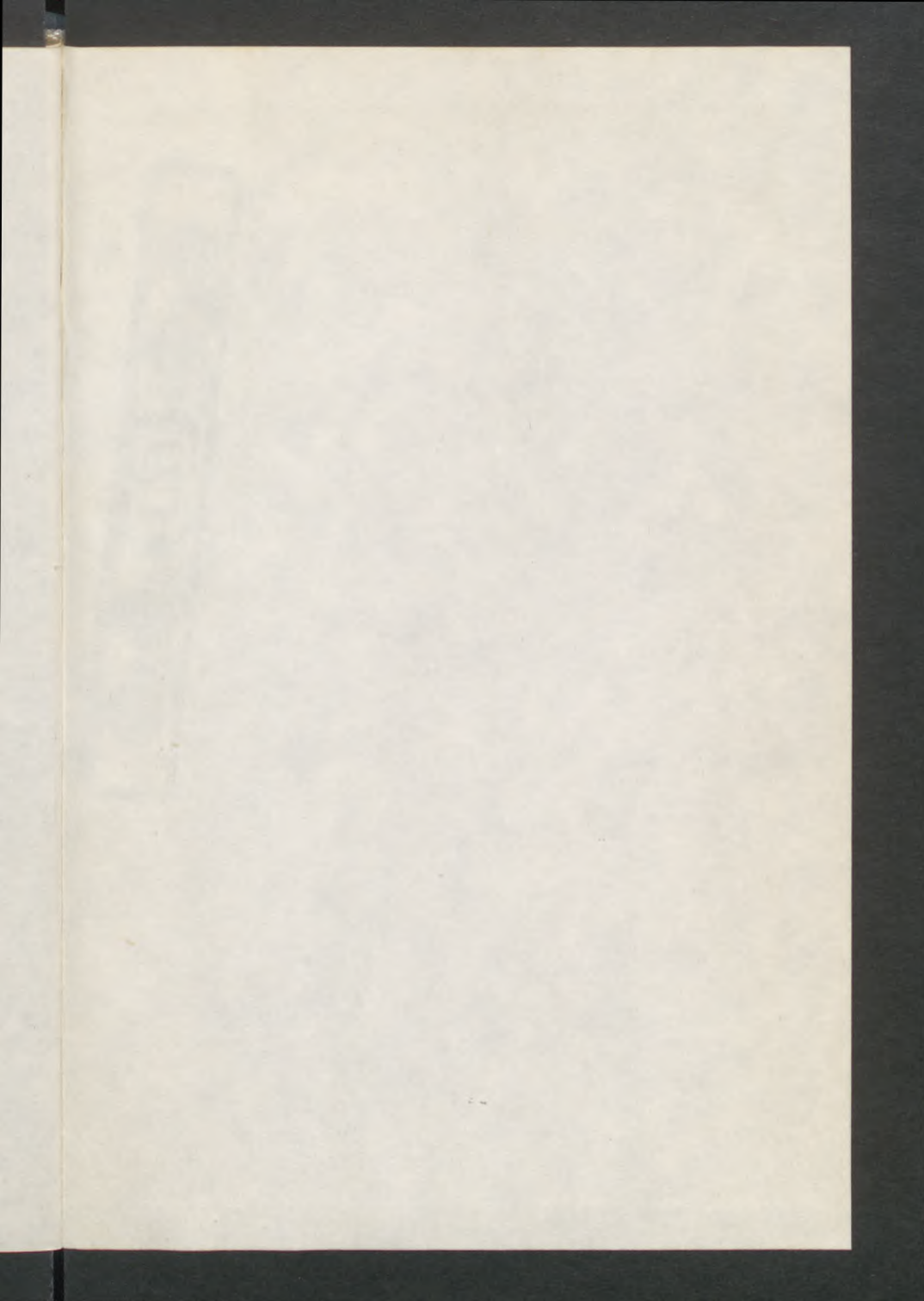
Ahol elszunnyadt Melinda	77
Sárgult fénykép	79
Aszályban	80
Szüret	81
Őszelő	82
Adalékok	83
Újkori diadalívek hátoldaláról	85
Éjszakai kártyaasztal	87
Fekete ómen – halálos ámen	88
Utak keresztje	89
András-napok	91
Egy virág kérdezgetése	94
Március, perzselt mezők	95
Esendő almafák	97
Jegenyék	99
Piros delfinek uszonyaival	100
Sinka zsákja	101
A költő veri a dobót	105
Gyöngyköpő koponyák	107
Találkozás	108
Bolyongások	109
Ének magunkért	110
Az Allegro barbaro	112
Az én földem	114
Létem, temetőm!	115

Szépirodalmi Könyvkiadó
Felelős kiadó Illés Endre igazgató
Kner Nyomda, Gyoma 1982
Felelős vezető Háromszéki Pál vezérigazgató
Felelős szerkesztő Ács Margit
Műszaki vezető Ginács László
Műszaki szerkesztő M. Beck Anna
A borító- és kötésterv Nagy András munkája
A szerző fényképét Koffán Károly készítette
Megjelent 6 (A/5) ív terjedelemben
Sz 3650-1-8283

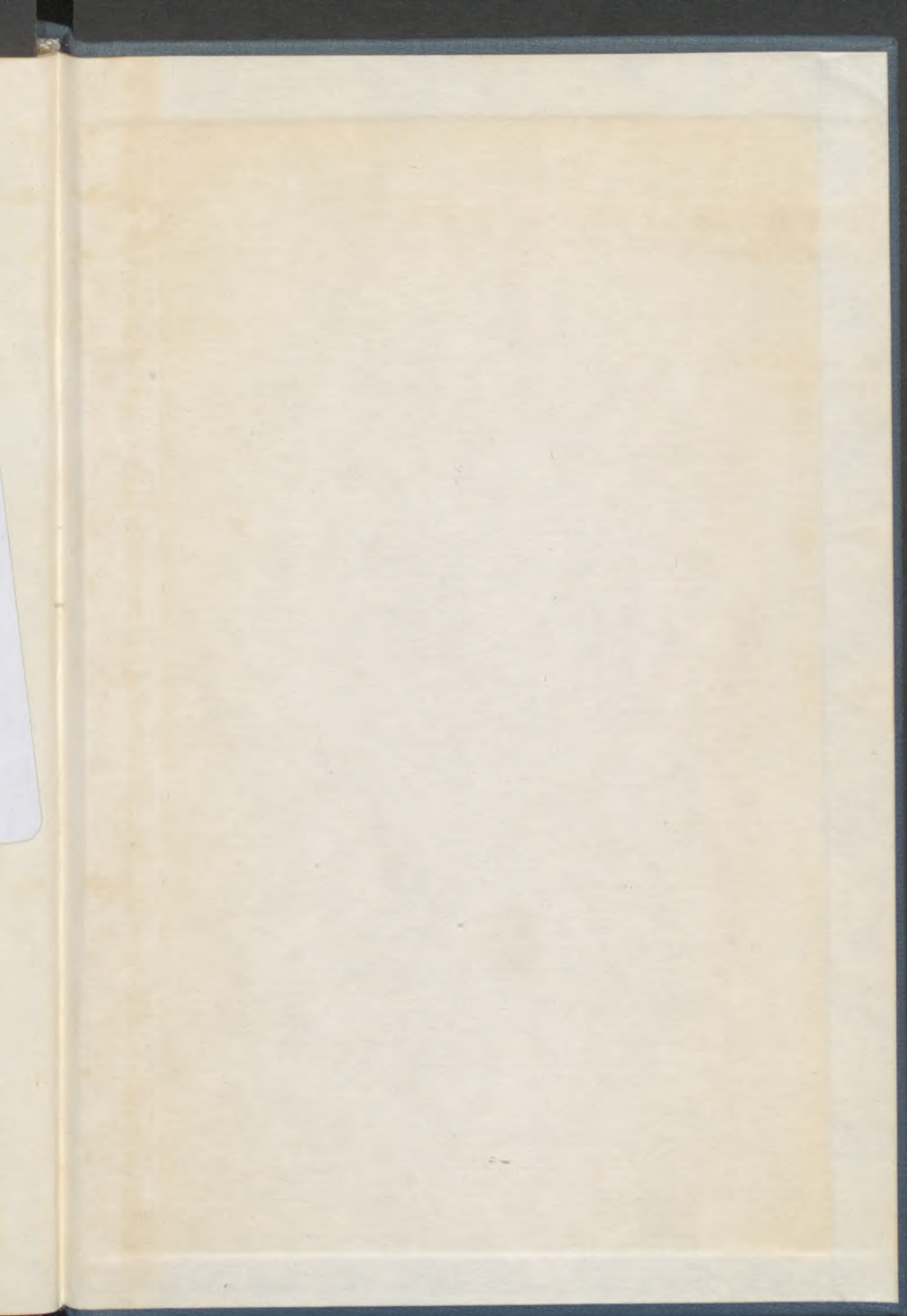
ISBN 963 15 2192 3

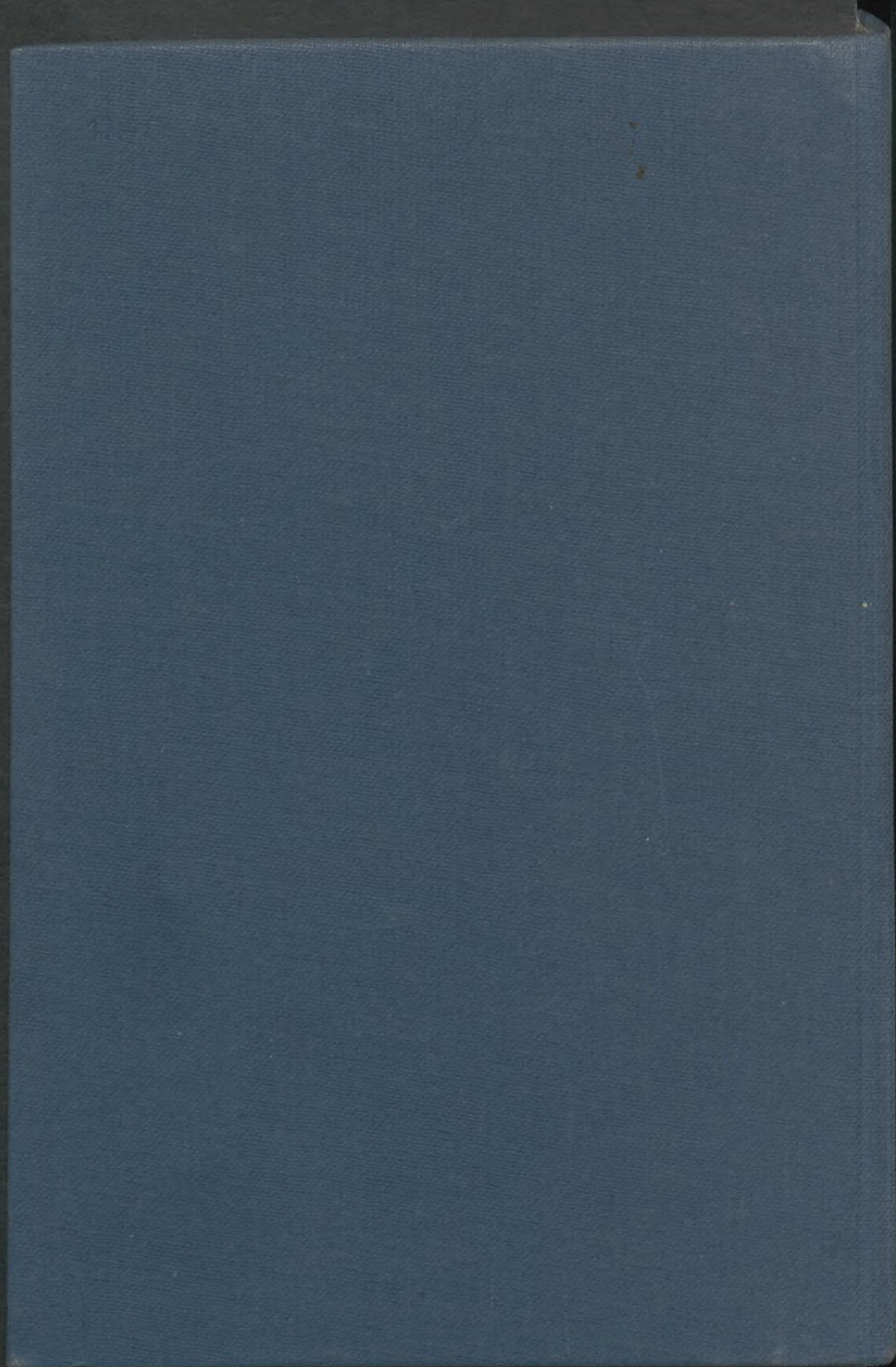

3004

1933 BROWN DICK / SREBRNJA VILKA